

علم النفس به زبان ساده

از سری کتاب‌های جامع روان‌آموز (درس نامه + تست) ۱۰۰ درصد تطابق با کنکور سال گذشته

منطبق بر محتوای کلاس‌های جامع روان‌آموز

شامل تست‌های کنکور سال‌های اخیر

سه مرحله آزمون جامع کشوری رایگان

بروزرسانی دائمی در طول سال تحصیلی ۱۴۰۳

مقدمه مؤلف

اگر چند سال پیش از مشاورها و مدرس‌های کنکور می‌پرسیدید «آیا ممکن است سؤالات علم‌النفس را با روانشناسی رشد، بالینی و مرضی ترکیب کنند؟» همه یک‌صدا می‌گفتند «نه؛ غیرممکن است!». تا چند سال پیش، هیچکس فکرش را نمی‌کرد که هنگام مطالعه ابزارهای نفس و معانی عقل، باید حواشش دائماً به نظریه‌های رشد و بالینی هم باشد. بله! کنکور ارشد همیشه این را ثابت کرده که هیچ‌چیزی غیرممکن نیست و هیچ‌کس نمی‌تواند صددرصد تخمین بزند که سال بعد سؤالات با چه سبکی طراحی می‌شوند. خب حالا تکلیف چیست؟ دست روی دست بگذاریم و تسلیم کنکور بشویم؟ «به‌هیچ‌وجه». کلید موفقیت در درس علم‌النفس، فهم عمیق مطالب در کنار حفظ کردن آن‌هاست. اگه علم‌النفس را این‌طورکه گفتیم بخوانید، هر سبک سؤالی را با کمی تحلیل می‌توانید پاسخ دهید. پس اگر الان نگاهتان به این درس این است که دو ماه قبل کنکور یکی دو دور کتاب را بخوانید و بتوانید درصد بالایی بنزید، باید بگوییم که سخت در اشتباهید! سبک سؤالات تغییر کرده و نه تنها سؤالات مفهومی‌تر شده‌اند، بلکه با پدیده‌ای به نام ترکیب سؤالات علم‌النفس با مفاهیم روز روانشناسی، مثل مکانیزم‌های دفاعی نیز مواجه هستیم. پس کمر همت را سفت و محکم ببندید، کتاب علم‌النفس روان‌آموز رو زودتر شروع کنید و سعی کنید مفاهیم کتاب را خوب و کامل بفهمید. ما هم در این مسیر تنهایتان نمی‌گذاریم. کمک ما به شما این است که اولاً کتاب حاضر که الان در دستان شماست، نه تنها منابع قدیمی‌تر بلکه منابع جدید طراحی سؤالات را هم پوشش می‌دهد؛ ثانیاً هرچایی که احساس کردیم مطالب کتاب، فلسفی‌تر و عمیق هستند، یک کادر اضافه کرده‌ایم و خیلی ساده و قابل‌فهم آن مطلب را با زبان ساده‌تری برایتان توضیح داده‌ایم؛ ثالثاً اگر QRcode کتاب را اسکن کنید، در طول سال به فیلم‌هایی دسترسی پیدا خواهید کرد که در آن‌ها مفاهیم علم‌النفس را بیشتر و ترکیب‌شده با مفاهیم روانشناسی توضیح داده‌ایم. به امید موفقیت همه شما کنکوری‌ها.

محمدعلی خالق‌پور، بهار و تابستان ۱۴۰۳

علم هم برای خودش سلسله‌مراتبی دارد؛ مثلاً اولین سطح علم، چارچوب‌های ثابت‌اند؛ مثل پل‌ها و ساختمان‌ها که مطالعه آن کار مهندسان عمران است. در سطح دوم به ساعت‌واره‌ها می‌رسیم، مثل ساعت و موتور خودرو که بر خلاف سطح قبل، حرکت هم می‌کنند. مهندسی مکانیک این موارد را بررسی می‌کند. در سطح سوم، دستگاه‌های برنامه‌پذیر قرار می‌گیرند؛ مثل ترموستات که علاوه بر حرکت کردن، می‌شود به آن برنامه داد. برنامه‌نویسی کامپیوتر و علم مهندسی کنترل، در این سطح است. سطح بعدی سلول است؛ تک‌یاخته زنده‌ای که مستقلاً می‌تواند تولید مثل کند و با محیط ارتباط برقرار کند. دنیایی خیلی پیچیده‌تر از دنیای مهندسی! رشته‌های زیست‌شناسی و ژنتیک در این سطح از علم فعالیت می‌کنند. سطح بعدی گیاه و اندام‌هاست؛ مجموعه‌ای از سلول‌ها که باهم تقسیم وظیفه می‌کنند و هرکدام کاری را به عهده می‌گیرند. رشته‌های پزشکی و گیاه‌شناسی در این سطح مشغولند. سطح بعدی حیوانات هستند و از اینجا آگاهی آغاز می‌شود؛ جاندارانی که آموزش‌پذیرند و از تجربه‌های قبلی خود درس می‌گیرند. روانشناسان رفتارگرا و کسانی که حیوانات را آموزش می‌دهند، در این سطح فعالیت می‌کنند. سطح بعدی فهم و تحلیل هیجانات و رفتار انسان خودآگاه است که به لحاظ پیچیدگی فراتر از تمام علوم پزشکی و مهندسی است و در بالاترین سطوح علم قرار می‌گیرد. جایی که شما با شگفتی‌های ذهن انسان روبه‌رو می‌شوید و مسائلی را حل می‌کنید که علوم پزشکی و مهندسی، نه تنها نمی‌توانند راه‌حلی برایشان ارائه دهند، بلکه حتی ابزاری برای پیدا کردن مسئله ندارند. اینجا آغاز دنیای روانشناسی است. خوشحالیم که در رویای بزرگ اکتشاف این سرزمین شگفت‌انگیز، قدم به قدم همراه شما هستیم!

روایت از زندگی کن!

مشاوره بروکا

در کنار منبعی قابل اطمینان برای دریافت پاسخ‌های فوری، اهمیت برخورداری از راهنمایی‌های عمیق یک مشاور دلسوز، چیزی نیست که بشود آن را نادیده گرفت. همراهی که برای هر روز از مسیر پیش‌رویتان نقشه‌ای تسهیل‌کننده ترسیم کند و از پستی و بلندی‌های مسیر، به سان فرصتی برای تقویت مهارت‌های شما بهره‌گیرد. روان‌آموز برای ایجاد پلی بین داوطلبان کنکور کارشناسی‌ارشد روانشناسی با مشاوران تحصیلی متخصص در حوزه تحصیلات تکمیلی، پلتفرم بروکا را ایجاد کرده است. با استفاده از این سرویس، شما و هر داوطلب دیگری پس از مشاهده رزومه تحصیلی مشاورین بروکا، به سادگی قادرید مشاور مورد نظر خود را انتخاب کرده و به کمک او به تمام سؤالات و دغدغه‌هایی که در مسیر کنکور با آن‌ها مواجه شده‌اید، بپردازید. طرح مشاوره بروکا با ایجاد یک چرخه توانمندسازی و تبدیل داوطلب کنکور به مشاور کنکور، یکی از بزرگترین دست‌آوردهای ما در مجموعه روان‌آموز است. از آنجایی که اغلب مشاورین بروکا از رتبه‌برترهای کنکورهای سال‌های گذشته بوده‌اند، با تمام مسائل موجود در مسیر کنکور ارشد و دکتری آشنایی داشته و در نتیجه داوطلبین، پاسخ تمامی سؤالات خود اعم از انتخاب گرایش مورد علاقه، انتخاب مهم‌ترین منابع، روش مطالعه مخصوص هر درس، تکنیک‌های تست‌زنی، ظرفیت‌های پذیرش و ... را از مشاور خود دریافت می‌کنند و با قدم‌های محکم‌تر و مطمئن‌تری مسیر موفقیت خود را پی‌ریزی کرده و مشابه سالیان گذشته حامل برترین رتبه‌های کنکور خواهند بود.

شاید برای شما هم اتفاق افتاده باشد که وقتی برای اولین بار در مسیر جدیدی قدم گذاشته‌اید، ابهام زیاد و ترس از اشتباه کردن، موجب افول از سرعت و کیفیت مطلوبتان شده باشد یا با انتخاب‌های ناآگاهانه یا به بیراهه گذاشته باشید. اصلاً یک وقت‌هایی کار به جایی می‌کشد که باید یک نفر باشد تا کاملاً مستدل و حساب‌شده بتواند پاسخ سؤالات دور و دیرتان را به درستی و از سر حوصله بدهد. در همین راستا بود که SOS، یکی از پروژه‌های تخصصی روان‌آموز، طراحی و راه‌اندازی شد. اکنون ۳ سال از اولین اجرای آزمایشی آن می‌گذرد و جز محبوب‌ترین و راهگشاترین خدمات ما در بین مخاطبینمان شناخته می‌شود. وجه برتری طرح SOS نسبت به هر مشاوره دیگری، دسترسی پذیری آبی و لحظه‌ای آن است. شما داوطلبین در هر زمان و هر شرایطی که نیاز به راهنمایی حرفه‌ای در حیطه‌های متنوع کنکور داشته باشید، در کوتاه‌ترین بازه زمانی ممکن، می‌توانید از طریق تماس تلفنی یا پُرکردن فرم مشخصات در سایت روان‌آموز، به مشاورین طرح SOS متصل شوید. این مشاورین با تجارب ارزشمند و آموزش‌های آکادمیک در حیطه کنکور روانشناسی در مقاطع مختلف، آماده ارائه اطلاعات کامل در حوزه‌های متنوعی از جمله انتخاب منابع، روش‌های برنامه‌ریزی، زمان‌بندی و شیوه ثبت‌نام کنکور و ... هستند. شگفتی این طرح در این است که به صورت کاملاً رایگان در حال اجراست. همچنین در پایان هر جلسه ۱۵ دقیقه‌ای، با اعلام میزان رضایت خود از مکالمه، می‌توانید ما را در بهبود روند پاسخ‌دهی، یاری کنید.

کتاب‌های جامع

در مسیر ارتقای دانش آکادمیک، هیچ چیز به اندازه مطالعه مستقیم کتاب‌های مرجع، مؤثر نیست؛ با این حال در سال کنکور اوضاع کمی متفاوت است. شما یا هر داوطلب کنکوری برای مدیریت بهینه زمان و انرژی محدود خود و کسب نتایج مقبول، نیاز به عوامل تسریع‌کننده و تسهیل‌گر دارید. یک نمونه بارز از این عوامل، کتاب‌های جامع کمک‌آموزشی است که با توجه به نیازهای محتوایی شما برای یادگیری عمیق و پاسخ‌دهی به تست‌های کنکور و بر اساس اصلی‌ترین و مهم‌ترین منابع دست‌اول نگاشته شده‌اند. تحلیل کامل سؤالات سال‌های گذشته و کاوش خط فکری طراحان تست‌های کنکور، پایه و اساس اصلی گزینش و تألیف محتوای آن‌هاست. این منابع، دست برنده‌ای هستند که اگر دقیق و کامل به آن‌ها بپردازید، چه داوطلب کنکور ارشد با کارشناسی مرتبط باشید و چه رشته کارشناسی خود را تغییر داده باشید، می‌توانند نسبت به سطح فعلیتان، دانش شما را چندین پله افزایش دهند. همچنین ساختار یکپارچه و قاعده‌مندی آن‌ها در شیوه ارائه محتوا از جمله مجهز بودن به نمودارهای شماتیک ابتدای هر فصل، درس‌نامه‌های مفصل، خلاصه‌های پایان فصل مناسب، پاسخ‌های تشریحی طبقه‌بندی شده، متن روان و پوشش‌دهی بالای سؤالات کنکور اشاره کرد. ما در روان‌آموز به سبب اعتقادمان به اصلاح مداوم و به مدد تیم گسترده تولید، هر سال دست به ویرایش‌های صوری و محتوایی بنیادین در محصولات چاپی و الکترونیکیمان می‌زنیم تا بتوانیم پیوسته و بلاوقفه استانداردهای منطقی و منحصر به فردی را در حیطه تخصصمان ارائه دهیم.

کتاب‌های مرجع

روی صحبت ما با شماست؛ شمایی که به نحوی یا به دلیلی این کتاب را در دست دارید. اگر داوطلب کنکور هستید، اگر دانشجوی روانشناسی یا سایر رشته‌های مرتبطید، اگر در این حیطه از تخصص خوبی برخوردارید و یا صرفاً از طرفداران و علاقمندان این علم عمیق هستید، گشت و گذار در میان کتاب‌های مرجع، برایتان خالی از لطف نخواهد بود. این گلزار، معطر به عطر صفحات طیف گسترده‌ای از کتاب‌هایی است که روان‌آموز با هدف ارتقا سطح کیفی دانش شما و تکمیل سبد خریدتان تدارک دیده است. مجموعه‌ای که بدون تردید کتاب‌های نام‌آشنایی مثل هیلگارد و فیرس تا کتاب‌های گمنام‌تری که چه بسا به راحتی قابل دسترسی نیستند را در بر گرفته است. وجود بیش از دو هزار عنوان کتاب مرجع، در کنار کتاب‌های جامع و تألیفی، آن هم با تخفیفاتی بیش از سقف معمول بازار، فروشگاه روان‌آموز را به مرجعی ایده‌آل و قابل اطمینان بدل کرده است؛ به نحوی که به راحتی و بدون نیاز به مراجعه به سایت‌ها و فروشگاه‌های مختلف، در کمترین زمان ممکن می‌توانید پاسخ همه نیازهای خود را در روان‌آموز بیابید. علاوه بر تنوع فوق‌العاده، موجودی مثبت تمام کتاب‌های مرجع در انبار روان‌آموز، بسته‌بندی منحصر به فرد همراه با هدایای کوچک غافل‌گیرکننده، تخفیفات ویژه، ارسال رایگان سفارش‌های بیش از یک میلیون تومان در سریع‌ترین زمان ممکن و برخورداری از خدمات تیم پشتیبانی نیز از دیگر مزایای تهیه کتاب‌های مرجع از فروشگاه روان‌آموز است.

درصد تطابق

می‌دانید که با مطالعه دقیق و کامل کتاب‌های جامع روان‌آموز، می‌توانید در هر درس، درصد بالایی در آزمون کسب کنید. برای تأیید این سخن، روان‌آموز هر سال با ارائه فایل مستندات دقیق، میزان پوشش‌دهی کتاب‌ها را محاسبه و منتشر می‌کند. درصد تطابق کتب روان‌آموز با کنکور کارشناسی ارشد روانشناسی سال ۱۴۰۳ نیز به شرح زیر است:

برای دانلود فایل مستندات، QRcode مقابل را اسکن کنید.

به نظر شما هواپیما چند درصد زمان پرواز را در مسیر از پیش تعیین شده حرکت می‌کند؟ صفر درصد! سیستم خلبان خودکار، در هر ثانیه هزاران بار اختلاف موقعیت فعلی هواپیما را با موقعیتی که باید در آن باشد، محاسبه کرده و دستورهای اصلاحی مورد نیاز را صادر می‌کند. رولف دوبلی در کتاب «هنر خوب زندگی کردن» می‌گوید: اصلاح، یک جزء همیشگی در مسیر زندگی است و رمز بقا و ماندگاری محسوب می‌شود.

ما هم در روان‌آموز هر چند تمام تلاشمان را برای ارائه بی‌عیب و نقص تمام کتاب‌ها انجام می‌دهیم اما معتقدیم، اصلاحات و اضافات را نباید دست‌کم گرفت. علاوه بر اینکه هر ساله پس از برگزار شدن کنکور، اقدام به جمع‌آوری اطلاعات به‌روز در تمامی درس‌ها مطابق با آخرین تغییرات کتاب‌های مرجع و منبع اصلی و شیوه طراحی تست طراحان کنکور می‌کنیم؛ کاری که کمتر مؤسسه‌ای می‌کند، اما باز هم پس از انتشار، این روند را متوقف نمی‌کنیم. مؤلفین و همکاران روان‌آموز همه‌روزه در حال مطالعه و تفحص در باب مباحث علمی و مشاوره‌ای کنکور هستند تا چنانچه محتوا و مطالب جدیدی به دستمان رسید، آن‌ها را با شما نیز به اشتراک بگذاریم. از آن‌جا که ما خود را در قبال داوطلبین و مخاطبینمان متعهد و مسئول می‌دانیم، این پروسه پیچیده و سخت برایمان شیرین و اثربخش است. ما در طول یک سال تحصیلی از این طریق با تمام افرادی که کتاب‌ها را تهیه کرده‌اند در ارتباط خواهیم بود و در صورت لزوم، محتواهای مکمل از جمله مقالات، مطالب علمی جدید و تست‌های مرتبط را در لینک‌های مربوطه بارگذاری خواهیم کرد. لازم به ذکر است استفاده از محتوای مکمل، فقط در همان سال و ویژه داوطلبانی است که کتب چاپ جدید را تهیه کرده‌اند. اطلاع‌رسانی‌ها در مورد انتشار محتوای جدید از طریق کانال‌های روان‌آموز در شبکه‌های اجتماعی انجام خواهد شد.

%۸۵

%۸۵

%۸۵

%۱۰۰

%۸۰

%۹۵

%۹۳,۳

%۹۳,۳

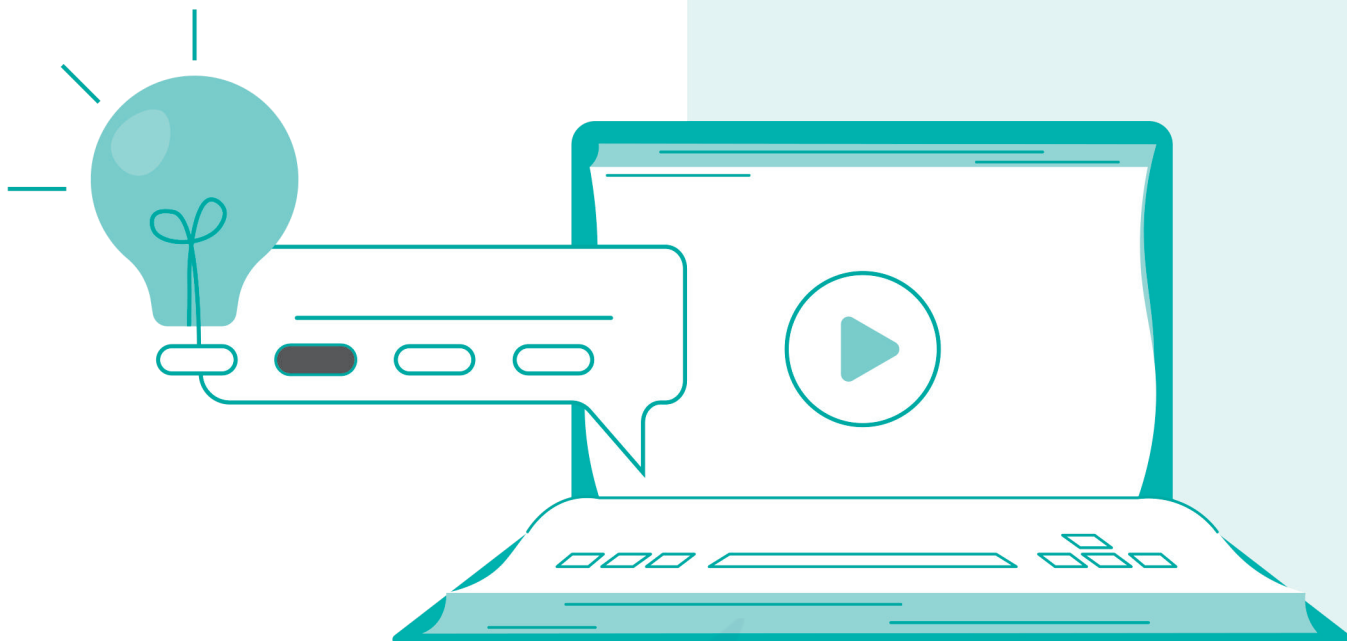

%۹۹,۲

%۸۵

کلاس‌های نکته و تست

ماه‌های آخر، غالباً مهم‌ترین و سرنوشت‌سازترین بازه برای شماست؛ بازه‌ای که نیازمند انتخاب‌ها و تصمیمات صحیح و هوشمندانه است. کلاس‌های نکته و تست این امکان را برایتان فراهم می‌کند تا با سبک و سیاق سؤالات کنکور خو گرفته و با خط مشی طراحان آشنا شوید. در مقابل کلاس‌های جامع که بیشتر متمرکز بر تدریس کامل نکات مهم منابع اصلی هستند و در کنار آن به تست‌ها هم می‌پردازند، کلاس‌های نکته و تست ماهیتشان حل سؤالات کنکور ده پانزده سال اخیر و مرور نکات مهم مطرح‌شده در این تست‌ها است. وجه تمایز مثبت این کلاس‌ها با مطالعه صرف تست‌های کنکور، رفع اشکال با همراهی مدرسان موفق است که به طور کامل به عناوین درسی مربوطه و سؤالات کنکور مسلط بوده و غالباً خود یکی از رتبه‌برترهای سال‌های گذشته بوده‌اند. همچنین این کلاس‌ها مملو از نکات کلیدی و سؤال خیزی است که در حین پاسخ‌گویی به تست‌ها، بازگو می‌شوند و به این ترتیب، این جلسات نه چندان طولانی، بستری مناسب و اثربخش برای جمع‌بندی، مرور و تثبیت مطالب نیز محسوب می‌گردند.

کلاس‌های جامع

یادگیری به طرق مختلفی اتفاق می‌افتد. بعضی اوقات خواندن یک کتاب و گاهی هم دیدن یک کلاس می‌تواند اثرات ژرفی بر ذهن شما بگذارد و تحقق اهدافتان را ملموس‌تر کند. با مشاهده کلاس‌های جامع روان‌آموز، گوش دادن فعال را خواهید آموخت و با همراهی مدرسینی کاربرد با قدرت بیان و سطح سواد بالا، فهم پیچیده‌ترین مطالب برایتان شیرین خواهد شد. کلاس‌های مجازی جامع که در بستر اینترنت و به صورت آفلاین و ضبط شده در استودیو ارائه شده‌است، به مدت یک‌سال قابلیت مشاهده و تکرار نامحدود دارد و با صرفه‌جویی در وقت شما، انتخاب ارزشمندی در دوران کنکور محسوب می‌شوند. در انتهای هر جلسه از این کلاس‌ها، آزمونک‌هایی برگزار می‌شود که هم به تثبیت مطالب کمک کرده و هم ارزیابی مناسبی از میزان فهم و یادگیری‌تان ارائه می‌نماید. پیش از این گفتیم که به روز بودن، از افتخارات روان‌آموز است؛ در همین راستا به‌روزرسانی‌ها و اصلاحاتی که همه ساله در خصوص کلاس‌های جامع ترتیب داده می‌شوند، برای داوطلبانی که قبلاً اقدام به تهیه کلاس‌ها نموده‌اند نیز اعمال می‌گردد.

برای دیدن نمونه کلاس‌ها، از طریق لینک QR code مقابل اقدام کنید.

فلش کارت‌های نارنگی

دقیقه‌ها، ارزشمندترین دارایی ما هستند و استفادهٔ بهینه از آن‌ها، رمز موفق شدن در هرکاری است اما همهٔ شما زمان‌های بلااستفاده‌ای دارید که درمسیرهای رفت و آمد، فواصل بین ساعات مطالعاتی، انتظار برای شروع کلاس‌ها و یا حتی در پایان شب و پیش از خواب از دست می‌روند. اینجاست که فلش‌کارت‌های نارنگی در هیبت قهرمان‌هایی کوچک ولی کار راه‌انداز، پا به عرصهٔ میدان گذاشته و شما را از حمل کتاب‌های سنگین و قطور، نجات می‌دهند! فلش‌کارت‌های سؤال و پاسخ کوتاه نارنگی، همیشه همراه شما هستند، فرصت‌هایتان را به بهترین شکل احیا کرده و کمک می‌کنند تا مطالبی را که قبلاً مطالعه کرده‌اید، مرور و ارزیابی کنید. این کارت‌ها برای ایجاد آمادگی در آزمون‌های مختلف سراسری و کلاسی از جمله کنکور و امتحانات دانشگاهی، بسیار مفیدند و مهم‌ترین نکات کتاب‌های مرجع را به صورت دسته‌بندی‌شده، در عناوین درسی مختلف پوشش داده‌اند. اگر از رتبه‌برترها و نارنگی‌خورده‌های قدیمی‌تر روان‌آموز بپرسید، حتماً به شما خواهند گفت که در روزهای سخت و پرچالش پیش از کنکور، لذت خوردن یک پَر نارنگی آب‌دار، خوشمزه و سرشار از ویتامین، با هیچ چیز دیگری قابل قیاس نیست!

کارگاه‌های آموزشی

هر فصل از داستان زندگی، چالش‌های مخصوص به خودش را دارد. حتی اگر شما پیروز میدان قبلی بوده باشید، برای مبارزه در نبرد امروز، باید دوباره تحت تمرینات حرفه‌ای و درست قرار بگیرید تا ورزیده و آماده شوید. این نزدیک‌ترین و ساده‌ترین استعاره برای موفقیت در کنکور است. خیلی از دوستان شما در سالیان گذشته توانسته‌اند با روش‌های منحصر به فرد خود، موفق به کسب درصد‌های بالا و لمس رویاهای تحصیلی و شغلی‌شان شوند؛ شما هم می‌توانید با پیدا کردن مسیر درست، این جاده را با کمترین خطرات پشت سر بگذارید. اما مسیر درست کدام است؟ روان‌آموز که هدفش همراهی همه‌جانبهٔ داوطلبین کنکور و علاقه‌مندان به روانشناسی بوده و هست، برای این مرحله هم تدبیری اندیشیده است. ما سعی کرده‌ایم بستری فراهم کنیم تا در طی سال، با برگزاری کارگاه‌های آموزشی متعدد، با موضوعات مختلف و اساتید متخصص، بتوانیم در ایجاد نگرشی واقع‌بینانه و شناختی درست در هر یک از شما نقشی مثبت ایفا کنیم. درون‌مایهٔ کارگاه‌های آموزشی، غالباً مبتنی بر مباحث مشاوره‌ای از جمله ارائهٔ اطلاعات جامع دربارهٔ کنکور، بررسی و معرفی رشته‌ها و گرایش‌های مختلف، انتخاب بهترین منابع، چگونگی برنامه‌ریزی و مطالعه متناسب با سبک‌های یادگیری، مدیریت فردی و ... است. دغدغه‌هایی که هر یک از شما در برهه‌های زمانی گوناگون با آن‌ها مواجه هستید، در کارگاه‌های آموزشی روان‌آموز، مورد کالبدشکافی قرار گرفته و سعی می‌شود تا درست‌ترین روش مدیریت این موارد آموزش داده شود. برای اطلاع از زمان برگزاری و شرکت در کارگاه‌های روان‌آموز، حتماً سایت و شبکه‌های اجتماعی ما را دنبال کنید.

خلاصه‌های الکترونیک

روان‌آموز برای شمایی که تمایل به آشنایی و مطالعه کتاب‌های مرجع روانشناسی به زبان اصلی دارید اما زمان یا دانش کافی برای مطالعه آن‌ها را ندارید، اقدام به تهیه فایل‌های خلاصه الکترونیک با نام «منشورهای روان‌آموز»، نموده است. کتاب‌های سنگینی که غالباً بیش از هزار صفحه حجم داشته و مطالعه آن‌ها در عمل، بالاخص در کشاکش کنکور، اگر غیرممکن نباشد، بسیار دشوار است. تیم ترجمه روان‌آموز، متشکل از مترجمین حرفه‌ای در کنار متخصصین علم روانشناسی، به تدوین و تهیه این فایل‌ها مشغولند. فایل‌های الکترونیک روان‌آموز، در کامل‌ترین و در عین حال خلاصه‌ترین شکل و با بیانی رسا و روان، نگاشته شده‌اند و می‌توانند جایگزین مناسب کتاب‌های مرجع برای داوطلبینی باشند که فرصت مطالعه همه منابع را ندارند. علاوه بر این طی چندین سال اخیر، شاهد این بوده‌ایم که بسیاری از اساتید از سراسر کشور، این خلاصه‌ها را به عنوان منبعی برای واحد درسی دانشگاهی نیز معرفی کرده و بازخوردهای بسیار مثبتی داشته‌اند. منشورهای الکترونیک روان‌آموز در عناوین مهم و پرشماری از جمله نظریه‌های شخصیت، روانشناسی رشد، آسیب‌شناسی روانی، روانشناسی بالینی و ... تألیف شده‌اند. بدین ترتیب شما با صرف کم‌ترین میزان وقت و هزینه، نکات اساسی کتاب‌های مرجع زبان اصلی را تا حد تسلط می‌آموزید. راستی اگر هنوز برای تهیه منشورها مردد هستید باید بگوییم که علاوه بر نمونه‌های کوتاهی که از تمام منشورها روی سایتمان موجود است، تا این لحظه دو منشور ارزشمند و پرمخاطب «خلاصه روانشناسی رشد و تحول انسان پاپالیا» و «خلاصه روانشناسی مرضی تحولی دادستان» هم به صورت کاملاً رایگان، برای استفاده شما عزیزان، در سایت روان‌آموز قرار گرفته است.

آزمون‌های جامع آزمایشی

اگر همراه چندین و چند ساله ما باشید حتماً به خاطر دارید که همیشه بزرگ‌ترین موفقیت‌هایمان را از صمیم قلب با شما شریک شده‌ایم تا طعم شیرین شادی‌ها چند برابر شود. داستان کمپین تستیک هم از همین جا آغاز شد. وقتی شما، که مرهون محبت‌های مدامتان هستیم، از اثرات مثبت بی‌اندازه‌ای گفتید که شرکت در آزمون‌های آزمایشی جامع روان‌آموز بر مسیر قبولیتان در کنکور گذاشته بود. این آزمون‌ها پس از تحلیل‌های عمیق، با ارائه تست‌های شبیه‌ساز کاملاً استاندارد و همسو با نگرش طراحان کنکور، فرصت خوبی را فراهم کرد تا داوطلبین سال‌های گذشته، نقاط ضعف و قوت خود را شناسایی کرده و عملکرد خود را محک بزنند. همان‌طور که گفتیم، امسال برای اولین بار با هدف دسترسی‌پذیری طیف گسترده‌ای از داوطلبین کنکور از سراسر کشور به این خدمت ویژه و کسب نتایج دلخواه، شرکت در سه مرحله آزمون آزمایشی جامع برای تمام مخاطبین کتب روان‌آموز رایگان شد. با فراهم کردن این بستر و عملیاتی شدن این کمپین مبتنی بر تست‌زنی صحیح برای آمادگی در کنکور ۱۴۰۴، آزمون‌های آزمایشی با جامعه آماری بی‌سابقه‌ای خواهیم داشت که نتایج آن تا حدود بسیار زیادی به واقعیت نزدیک بوده و پیش‌بینی نسبتاً دقیقی از وضعیت هر داوطلب در بین سایرین به دست می‌دهد. این سوپرایز ویژه، هدیه‌ای است از جانب روان‌آموز تا به سان همیشه که همراهی مشتاقانه‌اش را ثابت کرده، باز هم به شما یادآور شود که در این مسیر چیزهای بسیار مهم‌تری از مسائل مادی وجود دارد که تا بتوانیم و دستمان برسد در سبب اخلاص تقدیمتان خواهیم کرد. به یاد داشته باشید که آزمون‌های آزمایشی، معیاری برای کیفیت مطالعه در سال کنکور هستند. با شرکت در آزمون‌های آزمایشی روان‌آموز، تجربه فضای جلسه کنکور را خواهید داشت و زمان‌بندی صحیح را نیز می‌آموزید. این آزمون‌ها به صورت مجازی و آنلاین برگزار می‌شوند و یکی از برجسته‌ترین مزیت‌هایشان، دفترچه‌های پاسخ تشریحی است که پس از هر آزمون در اختیار شرکت‌کنندگان قرار می‌گیرد. گنج‌نامه‌ای که تمام نکات مهم و کلیدی مباحث کنکوری را در بر گرفته و در جمع‌بندی و مرورهای آخر بسیار ثمربخش است. برای فعال کردن کوپن شرکت در آزمونتان، کافی است پس از ورود به لینک زیر، کد یکبار مصرف درج شده در اولین صفحه کتاب را وارد کرده و فرم اطلاعات فردی را تکمیل کنید؛ سپس منتظر اطلاع‌رسانی‌های بعدی ما در بازه زمانی یک هفته پیش از هر آزمون باشید.

کمپین مسئولیت اجتماع

تستیک

استیکرهای اختصاصی

در سال کنکور که همه شما نه تنها تحت فشار مطالعاتی زیاد هستید، بلکه فشار روانی سنگینی را هم متحمل می‌شوید و بازه‌ای بسیار حساس و سرنوشت ساز را پیش رو دارید، آنچه از اهمیت حیاتی برخوردار است، حفظ روحیه از طریق تقویت انگیزه است. روان‌آموز با طراحی استیکرهای اختصاصی با محوریت روانشناسی، در شمایلی جذاب و فانتزی و با کیفیت متریال بالا در تلاش برای رفع این نیاز برآمده است. این استیکرها در طرح‌ها و رنگ‌های متنوعی عرضه شده‌اند و به راحتی قابل نصب در صفحات کتاب، پشت گوشی، میز مطالعه و ... هستند. پوسته چرمی، خاصیت ضد آب و ضد خش، دوام بالا و جذابیت بصری این رده از محصولات، محرک خوبی برای انگیزه و تلاشتان خواهد بود. علاوه بر این استیکرهای روان‌آموز می‌توانند انتخاب بسیار خوب و خوشحال‌کننده‌ای برای هدیه دادن به دوستان روانشناسان نیز باشند.

پوسترهای آموزشی

برداشتن گام‌های نو و گشودن مسیرهای بن‌بست، از چالش‌های موردعلاقه تیم روان‌آموز بوده و هست. ما همواره و پیوسته با اشتیاقی وصف ناشدنی در پی درنوردیدن قله‌های مرتفع پیش‌روییم و در این راه از هیچ تلاشی فروگذار نخواهیم کرد. پوسترهای آموزشی نیز، نمونه‌ای موفق از ابتکاری مدرن برای شما مخاطب سخت‌پسند امروزی است که علاوه بر کاربردهای فزاینده در یادگیری و بازآوری دانش عمیق روانشناسی، از منظر زیبایی‌شناسانه نیز تجلیگر خلاقیت و ذوق مصرف‌کنندگان است. به جرأت می‌توان گفت این اولین باری است که در سطح کنکور کارشناسی ارشد و دکتری روانشناسی چنین ایده‌ای اجرایی می‌شود. در برشمردن ویژگی‌های برجسته این محصولات می‌توان به تسهیل مرور و تکرار مداوم، تثبیت فرآیند یادگیری، جمع‌بندی دقیق و جزبه‌جز، حداکثر استفاده از حافظه تصویری، دسته‌بندی‌های ساده و قابل فهم، متمرکز بر نکات مهم کنکوری و قیمت به‌صرفه و کیفیت مناسبشان اشاره کرد. خالی از لطف نیست اگر دیوار اتاق هر روانشناسی خواننده‌ای مزین به این مفاهیم کلیدی و پرتکرار باشد.

برای مشاهده و سفارش این محصولات، QR code مقابل را اسکن کنید.

ستاره‌های روان آموز

نام خانوادگی	رتبه کشوری در گرایش	سال	نام خانوادگی	رتبه کشوری در گرایش	سال
زهرافاسمی	۲ عمومی - ۱ بالینی - ۸ روانسنجی - ۵ کودکان - ۲۳ تربیتی	۱۴۰۱	نازنین سلیمی	۲ عمومی - ۴۸ بالینی - ۳۲ کودکان	۱۴۰۲
نیمافریدنی	۴۷ کودکان - ۱ تربیتی	۱۳۹۹	علیرضا باغبان	۲ روانسنجی	۱۴۰۱
فائزه قدمی	۱ بالینی	۱۳۹۸	مهسا کشاورز	۲ بالینی	۱۴۰۰
مرضیه رحیمی	۱۸ روانسنجی - ۱ کودکان - ۲۱ تربیتی	۱۴۰۲	حانیه قمری	۲۸ عمومی - ۲ کودکان	۱۴۰۲
معصومه حسنی عبد	۲۵ کودکان - ۲ تربیتی	۱۴۰۲	حانیه پورقوام	۲۶ عمومی - ۲۲ بالینی	۱۴۰۲
مهرناز یوسفی	۶ عمومی - ۲ بالینی - ۲۲ روانسنجی - ۱۵ کودکان	۱۴۰۱	سپهر سلیمیان	۲۳ عمومی - ۴۶ بالینی - ۳۷ روانسنجی	۱۴۰۲
مهسا محمدی	۶ عمومی - ۹ بالینی	۱۳۹۹	کیمیا ابراهیمی	۲۴ عمومی	۱۴۰۲
نجمه نوری	۳ روانسنجی	۱۴۰۰	ریحانه قائم مقامی	۲۵ بالینی	۱۴۰۲
فریبا میری	۱۰ عمومی - ۳ بالینی - ۳۹ کودکان	۱۳۹۸	علی جولایی	۲۷ بالینی - ۳۰ روانسنجی - ۲۶ کودکان	۱۴۰۰
مجتبی حدائق	۸ عمومی - ۴ بالینی - ۱۲ روانسنجی - ۲۳ کودکان - ۳۰ تربیتی	۱۴۰۱	نیکو صوری	۲۷ تربیتی	۱۴۰۱
سارا صابری	۸ عمومی - ۱۲ بالینی - ۱۲ روانسنجی - ۴ کودکان	۱۴۰۰	ویدا آکوه پیمان	۲۷ بالینی - ۳۱ بهداشت روان - ۲۸ سلامت - ۲۸ بالینی کودک	۱۴۰۱
فاطمه بهبودی	۴ کودکان - ۱۱ روانسنجی	۱۳۹۹	ریحانه گل گوند	۲۸ عمومی - ۲۸ بالینی - ۴۸ روانسنجی - ۳۴ کودکان	۱۴۰۱
امیرحسین رافع رحیمیان	۴ عمومی - ۶ بالینی - ۱۰ روانسنجی - ۱۳ کودکان	۱۳۹۹	عالیه مرادی	۲۸ عمومی	۱۴۰۰
فاطمه شاکری	۱۲ بالینی - ۵ بهداشت روان - ۹ سلامت - ۱۸ بالینی کودک	۱۴۰۲	زهره اقبومی محمدی	۲۹ تربیتی	۱۴۰۲
فرزانه قیومی	۳۲ عمومی - ۵ بالینی - ۳۸ روانسنجی	۱۴۰۱	فاطمه رجایی	۳۱ بالینی	۱۴۰۱
علی سلیمی	۵ عمومی - ۱۲ بالینی - ۳۴ روانسنجی - ۳۱ کودکان	۱۴۰۱	شیوا عباس زاده	۳۱ عمومی - ۴۷ بالینی	۱۴۰۱
محمد علی حائری	۲ عمومی - ۵ بالینی	۱۴۰۰	ملیکابهرامی	۳۱ بالینی	۱۳۹۹
علیرضا محمودی	۵ عمومی - ۱۶ بالینی - ۹ روانسنجی - ۱۱ کودکان - ۲۵ تربیتی	۱۴۰۰	مریم علوی	۳۲ عمومی	۱۴۰۲
زهره آقاجانی	۳۲ عمومی - ۳۵ بالینی - ۵ کودکان	۱۳۹۹	مهدی میریوریان	۳۲ بهداشت روان - ۳۶ سلامت - ۵۰ بالینی	۱۴۰۰
نیما ربیعی	۶ عمومی	۱۴۰۲	فاطمه شاکری	۳۳ عمومی	۱۴۰۲
زهرافاسمی	۱۶ بالینی - ۶ بهداشت روان - ۱۰ سلامت - ۱۶ بالینی کودک	۱۴۰۱	زهره سید میری	۳۴ عمومی - ۳۷ بالینی	۱۴۰۲
انوشا ناصر طاهری	۶ عمومی - ۷ بالینی - ۸ روانسنجی - ۱۰ کودکان - ۲۷ تربیتی	۱۴۰۰	فاطمه مشکوری	۳۴ تربیتی	۱۴۰۲
علیرضا زارع	۷ عمومی - ۱۱ بالینی - ۱۷ روانسنجی - ۲۳ کودکان	۱۴۰۲	نگار موسیوند	۴۳ عمومی - ۴۶ بالینی - ۳۴ روانسنجی	۱۴۰۲
مرضیه زمانی	۷ تربیتی	۱۴۰۱	پریسا کایاد	۴۲ روانسنجی - ۳۵ کودکان	۱۴۰۱
امیرمهدی امرائی	۷ بهداشت روان - ۲۳ سلامت	۱۴۰۱	علی قائم مقامی	۳۷ عمومی	۱۴۰۱
علیرضا باغبان	۳۴ بالینی - ۷ بهداشت روان - ۱۸ سلامت - ۳۴ بالینی کودک	۱۴۰۱	سپیده کاردان	۳۷ بالینی	۱۴۰۰
سارا جلوداری	۷ عمومی - ۴۴ بالینی - ۲۳ روانسنجی - ۱۵ کودکان	۱۴۰۰	مهدی شایسته پور	۳۸ روانسنجی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۲
زینب صالح زاده	۸ عمومی - ۸ بالینی - ۱۵ روانسنجی - ۱۴ کودکان	۱۴۰۲	حسین اعلا	۳۸ عمومی - ۴۰ بالینی	۱۴۰۰
ساینا فتح الله زاده	۸ بالینی - ۸ بهداشت روان - ۷ سلامت - ۱۰ بالینی کودک	۱۳۹۹	ریحانه نصرتی	۳۹ عمومی	۱۴۰۲
امیرحسین حیدری	۱۱ عمومی - ۲۶ بالینی - ۹ روانسنجی - ۲۹ کودکان - ۴۴ تربیتی	۱۴۰۲	فاطمه کشاورز	۳۹ بالینی	۱۴۰۲
ندا قلی پور	۸ بالینی - ۹ سلامت - ۸ بالینی کودک	۱۴۰۱	یاسمن کریمی	۳۹ عمومی - ۴۳ روانسنجی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۱
زهره احمدی	۴ عمومی - ۹ بالینی - ۵۴ روانسنجی - ۳۸ کودکان	۱۴۰۱	زهرانجیبی	۳۹ روانسنجی	۱۴۰۱
سعید پایدار فرد	۹ عمومی - ۳۶ بالینی - ۲۹ روانسنجی - ۳۰ کودکان	۱۴۰۰	فاطمه برزی	۴۷ عمومی - ۳۹ کودکان	۱۴۰۱
فاطمه جمالی	۳۵ عمومی - ۱۰ بالینی	۱۴۰۲	فرزانه عیدی	۴۰ بالینی	۱۴۰۱
مهسا هونجانی	۱۱ بالینی	۱۳۹۸	فاطمه جعفری رایینی	۴۱ بالینی	۱۴۰۲
گلناز حسن زاده	۱۲ تربیتی	۱۴۰۲	فاطمه کرمانی	۴۲ عمومی - ۴۱ بالینی	۱۴۰۱
پریالفتی	۱۲ عمومی - ۲۴ بالینی - ۱۴ روانسنجی - ۲۷ کودکان - ۳۴ تربیتی	۱۴۰۱	فاطمه خسروانجام	۴۸ عمومی - ۴۲ بالینی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۰
سپیده سمائی	۳۹ عمومی - ۱۲ بالینی	۱۳۹۹	علی خدایانه	۴۳ عمومی	۱۴۰۱
سینا صبوری	۱۳ عمومی - ۲۶ بالینی - ۲۱ روانسنجی - ۳۹ کودکان	۱۴۰۰	نرگس فراهی	۴۴ بالینی	۱۳۹۹
زینب قاسمی	۱۳ بالینی	۱۳۹۸	شقایق احمدی	۴۴ کودکان - ۴۶ تربیتی	۱۴۰۲
محمد رضا عمومی	۱۴ عمومی - ۲۴ بالینی - ۱۴ روانسنجی - ۳۷ کودکان	۱۴۰۲	فاطمه ایمانی	۴۵ عمومی	۱۴۰۰
سارا الله وردی	۲۲ عمومی - ۱۴ بالینی - ۳۱ روانسنجی - ۴۲ کودکان	۱۳۹۹	محمد مهدی اکبرزاده	۴۶ بالینی	۱۴۰۱
فاطمه شاه حیدری پور	۴۱ عمومی - ۱۷ بالینی - ۲۷ روانسنجی - ۴۹ کودکان	۱۴۰۲	یاسمن امیری	۴۷ روانسنجی	۱۴۰۲
فاطمه اسماعیلی	۱۷ تربیتی	۱۴۰۲	وحید جاهدی	۴۷ کودکان	۱۴۰۲
نیما خوش فطرت	۳۹ بالینی - ۱۷ روانسنجی - ۲۳ کودکان - ۳۶ تربیتی	۱۴۰۱	مریم میراشه	۴۷ بالینی	۱۴۰۰
طاها سلاجقه	۱۷ بالینی	۱۳۹۹	زهره کارگر	۴۸ تربیتی	۱۴۰۲
مهتاب شرفیه	۴۹ عمومی - ۱۸ بالینی	۱۴۰۱	زهره نیایش راد	۴۸ تربیتی	۱۴۰۱
نیکناز اتحاد	۳۷ عمومی - ۱۸ کودکان	۱۴۰۲	کوثر یوسفی	۴۸ بالینی	۱۴۰۰
هدی ملاحسینی	۱۸ تربیتی	۱۴۰۲			
مجتبی احمدیان	۲۷ عمومی - ۱۹ بالینی - ۲۳ روانسنجی - ۴۶ کودکان	۱۴۰۲			
زینب جعفری	۳ عمومی - ۱۹ روانسنجی - ۴۸ کودکان	۱۴۰۲			
فاطمه عموزاده	۱۹ بالینی	۱۴۰۰			
آرزو زنجیر مقدم	۲۱ بالینی - ۲۹ سلامت - ۱۹ بالینی کودک	۱۳۹۹			

برای اطلاع از ستاره‌های سال ۱۴۰۳ روان آموز، QR code مقابل را اسکن کنید. راستی تا به حال از خودتان پرسیده‌اید چرا شما یکی از هزار هزار ستاره ما نباشید؟!

♦ داوطلب وزارت علوم
* داوطلب وزارت بهداشت

دوازده

نظرات رتبه برترها

● مرضیه رحیمی - رتبه ۱ کنکور ۱۴۰۲

با روان‌آموز از طریق خواهرم آشنا شدم که قبل از من کنکور کارشناسی ارشد داده بود. من، هم از کتاب‌ها و هم فلش‌کارت‌های نارنگی استفاده کردم و خیلی بهم کمک کردن. برای جمع‌بندی هم کلاس روانشناسی عمومی روان‌آموز برای مرور مطالب، خیلی مفید بود و همشون رو به بچه‌ها پیشنهاد می‌کنم.

● علیرضا زارع - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۲

دوستی که منابع رو بهم معرفی کرد، از روان‌آموز به عنوان منبع معتبر و قابل اطمینانی یاد کرد. من هم از کتاب رشد روان‌آموز، کلاس مجازی انگیزش و هیجان و همین‌طور تست‌های تألیفی آسیب و بالینی استفاده کردم که خیلی خوب بود و بهم کمک کرد.

● زهرا قاسمی - رتبه ۱ کنکور ۱۴۰۱

اصلاً باور نمی‌کردم همونطور که در آزمون جامع روان‌آموز رتبه تک‌رقمی شدم، در کنکور واقعی هم همینطور بشه. من از کتاب‌ها، کلاس‌ها و فلش‌کارت‌های نارنگی خیلی استفاده کردم و به نظرم واقعاً اثرگذار بود.

● مجتبی حدائق - رتبه ۴ کنکور ۱۴۰۱

کلاس‌های رشد و بالینی خانم دکتر خجوی خیلی جامع مباحث رو پوشش می‌دادن و من دو هفته آخر برای دوره و مرور بهشون تکیه کردم و برای شخص من خیلی مفید و کاربردی بودن.

● زهره احمدی - رتبه ۹ کنکور ۱۴۰۱

من از کتاب‌ها و کلاس‌های روان‌آموز استفاده کردم. قطعاً نقش پررنگی در این مسیر داشت و اگر این کتاب‌ها به این خوبی تألیف نمی‌شدند، جمع‌آوری این نکات از کتب مختلف قطعاً کار طاقت‌فرسا و غیرممکنی بود. آزمون جامع مرحله یک رو هم شرکت کردم و در اون آزمون به نظرم سؤال‌های خیلی خوبی طرح شده بود.

● سارا صابری - رتبه ۴ کنکور ۱۴۰۰

از همه محصولات روان‌آموز از جمله کلاس رشد و بالینی و کتاب‌ها استفاده کردم. واقعاً ممنونم که در سال کنکور نه مثل مؤسسه‌های کنکوری، بلکه مثل یک دوست واقعی کنارمون بودن.

● محمدعلی حائری - رتبه ۵ کنکور ۱۴۰۰

لازم می‌دونم که یک تشکر ویژه از مجموعه روان‌آموز داشته باشم که واقعاً در موفقیت من مؤثر بود و به کنکوری‌های آینده هم کتاب‌ها و جزوات و مخصوصاً فلش‌کارت‌های نارنگی روان‌آموز رو پیشنهاد می‌کنم.

● سارا جلوداری - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۰

من خیلی خوشحالم که در مسیر کنکور روان‌آموز رو کنارم داشتم؛ چون تیم کاملیه. چه از نظر منابع درسی و کلاس‌های آنلاین و چه از نظر طرح‌های مشاوره، انتخاب مناسبیه.

● زهرا آقاجانی - رتبه ۵ کنکور ۱۳۹۹

من از کتاب‌های روان‌آموز استفاده کردم و واقعاً به دور از اغراق می‌گم خیلی فوق‌العاده بود. بین تمامی جزوات و کتاب‌های کمک آموزشی روان‌آموز بهترین. کتاب‌هایی کامل، بدون اضافه‌گویی و واقعاً مختصر و مفیده. محتوای غنی کتاب‌های روان‌آموز علاوه بر اینکه در طول سال مناسب، بهترین منابع جمع‌بندی هم هستن. اگر دوباره به عقب برگردم حتماً از خدمات مشاوره روان‌آموز هم کمک می‌گیرم.

● فریبا میری - رتبه ۳ کنکور ۱۳۹۸

من ابتدا قصد داشتم منابع اصلی رو بخونم ولی به علت کمبود وقت از کتاب‌های روان‌آموز استفاده کردم که خیلی برام مفید بود و خودم فکر نمی‌کردم تکیه کردن به خلاصه‌ها بتونه همچین نتیجه‌ای برام داشته باشه.

● معصومه حسینی عبد - رتبه ۲ کنکور ۱۴۰۲

آزمون‌های آزمایشی روان‌آموز، زمینه خوبی برای رقابت و سنجش آموخته‌ها فراهم کرد و فهمیدم برای بهبود رتبه‌ام باید کدوم منابع رو مطالعه کنم. پکیج ۱۰ سال کنکور روان‌آموز هم فرصت خوبی برای جمع‌بندی در روزهای پایانی بود.

● زینب صالح‌زاده - رتبه ۸ کنکور ۱۴۰۲

هیچ دانشجوی روان‌شناسی نیست که روان‌آموز رو نشناسه. من هم از ابتدا می‌دونستم که روان‌آموز، بهترین کتاب‌ها رو در حوزه کنکور داره و اغلبشون رو داشتم و برام خیلی مفید بود. حتی در کنکور بهداشت هم خیلی کمکم کرد و اونجا هم رتبه ۷ بالینی شدم. روان‌آموز برایم یک راهنما و منبع مطمئن بود و از پیجش حال خوب می‌گرفتم.

● محمد احمدوند - رتبه ۱۲ کنکور ۱۴۰۱

خوشبختانه پوشش جامع کتاب‌های روان‌آموز باعث شد که بی‌نیاز از مطالعه منابع اولیه باشم؛ این مسئله به ویژه درباره کتاب آسیب‌شناسی روانی صدق می‌کرد.

● مرضیه زمانی - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۱

یک بار در آزمون آزمایشی شرکت کردم که در ترتیب پاسخ‌گویی به دروس خیلی کمکم کرد. رتبه‌ام چهار شد. فلش‌کارت‌های نارنگی رو داشتم. ولی خب دیر باهاش آشنا شدم. از کارگاه رشد خانم خجوی هم استفاده کردم. همچنین ممنونم از شون که به سری خدمات آموزشی در سایت روان‌آموز رو رایگان در اختیار داوطلبین قرار می‌دن.

● سینا محمدباقری - رتبه ۳ کنکور ۱۴۰۰

با توجه به پراکندگی منابع، حجم گسترده و محدودیت زمانی که داشتم، دنبال یک منبع جامع و در عین حال اقتصادی می‌گشتم و در نهایت کتاب روان‌آموز رو انتخاب کردم و کاملاً راضی بودم.

● فاطمه ایمانی - رتبه ۴۵ کنکور ۱۴۰۰

کلاس‌های بالینی و رشد خانم خجوی عبور از چالش رو برام ممکن کرد. بازخورد خوبی هم از یادگیری می‌گرفتم. رشد سه برابر درصدهام رو نشون می‌داد. تمام مطالب سخت و مبهمی که برام وجود داشت با توضیحات عمیق خانم دکتر به نقطه قوت تبدیل شدن. مؤسسه روان‌آموز با تمام کتاب‌ها و کلاس‌ها و فلش‌کارت‌ها یک مرجع بی‌کم و کاست برای کنکور روانشناسیه.

● انوشا ناصرطاهری - رتبه ۶ کنکور ۱۴۰۰

مطالعه برای ارشد روانشناسی رو از سایت روان‌آموز شروع کردم. رفرنس‌های معرفی شده رو پیدا کردم و خوندم. از کتاب‌های روان‌آموز استفاده کردم و راضی بودم چون پوشش‌دهی خوبی از نکات اصلی داره.

● نیما فریدنی - رتبه ۱ کنکور ۱۳۹۹

من به شخصه چون یک هفته مانده به کنکور مطالعه و مرور منابع را تمام کرده بودم، از طرفی هم دیدی نسبت به شکل کنکور نداشتم و تا حدی هم استرس داشتم، تصمیم گرفتم آزمون جامع آخر را شرکت کنم که بسیار در جمع‌بندی، مطالعه نکات مهم و جامانده و البته سنجش از خودم، به من کمک کرد.

● فائزه قدمی - رتبه ۱ کنکور ۱۳۹۸

من از کتاب‌ها و فلش‌کارت‌های نارنگی استفاده کردم. روان‌آموز مؤسسه واقعاً خوبیه و کیفیت کتاب‌ها خوب است.

● مهسا هونجانی - رتبه ۱۱ کنکور ۱۳۹۸

من خیلی از کتاب‌های روان‌آموز و مطالب سایتشون استفاده کردم و بی‌تعارف به نظرم روان‌آموز یکی از منطقی‌ترین و صحیح‌ترین کتاب‌های روانشناسی رو داره.

منابع

قرآن کریم

- احمدی، علی اصغر (۱۳۹۲). *روانشناسی شخصیت از دیدگاه اسلامی*. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- اژه‌ای، جواد (۱۳۹۵). *روانشناسی از دیدگاه دانشمندان اسلامی*. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- بنی‌جمالی، شکوه‌السادات و احدی، حسن (۱۳۹۰). *علم‌النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی و تطبیق آن با روانشناسی جدید*. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.
- حجتی، محمدباقر (۱۳۸۹). *روانشناسی از دیدگاه غزالی و دانشمندان اسلامی*. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- حق، امیر و محمد، یاسین (۱۴۰۱). *علم‌النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی*. تهران: نشر ساوالان.
- شیخ بهایی، محمدبن حسین. *کشکول*، جلد ۱.
- طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۱). *بدایه‌الحکمه*. ترجمه: علی شیروانی. قم: انتشارات دارالعلم.
- طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۲). *نهایه‌الحکمه*. ترجمه: مهدی تدین. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- عثمان، عبدالکریم (۱۳۸۷). *روانشناسی از دیدگاه غزالی و دانشمندان اسلامی: مفهوم نفس و روان انسان*. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- کجیاف، محمدباقر (۱۳۹۴). *علم‌النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی (روانشناسی اسلامی)*. تهران: نشر روان.
- مطهری، مرتضی (۱۳۸۶). *فطرت*. تهران: انتشارات صدرا.
- مطهری، مرتضی (۱۳۷۳). *فلسفه اخلاق*. تهران: انتشارات صدرا.
- نجاتی، محمدعثمان (۱۳۹۵). *علم‌النفس روان شناسی از دیدگاه دانشمندان مسلمان*. ترجمه: سعید بهشتی. تهران: انتشارات رشد.

۰۲۱۹۱۰۷۷۰۸۰

info@ravanamooz.ir

۱۰۷۷۰۸۰

ravanamooz

ارتباط با ما

ravanamooz_team

ravanamooz.ir

ravanamooz

ravanamooz

company/ravanamooz

فصل ۱/ کلیات علم النفس	۱۷
فصل ۲/ انسان از دیدگاه کندی	۲۷
فصل ۳/ انسان از دیدگاه فارابی	۳۶
فصل ۴/ انسان از دیدگاه شیخ‌الرئیس ابن‌سینا	۵۲
فصل ۵/ انسان از دیدگاه غزالی	۷۷
فصل ۶/ انسان از دیدگاه سهروردی	۹۳
فصل ۷/ انسان از دیدگاه ملاصدرا	۱۰۴
فصل ۸/ انسان از دیدگاه سایر اندیشمندان مسلمان	۱۱۸
فصل ۹/ نظریات در مورد رابطه نفس و بدن	۱۳۴
فصل ۱۰/ هوش و عقل	۱۳۸
فصل ۱۱/ شخصیت	۱۴۳
فصل ۱۲/ سازمان‌دهی ویژگی‌های کلی حیات	۱۵۹
فصل ۱۳/ نفس	۱۶۴
فصل ۱۴/ عقل	۱۷۴
فصل ۱۵/ روح	۱۹۸
فصل ۱۶/ فطرت و غریزه	۲۰۳
فصل ۱۷/ قلب (صدر، فؤاد)	۲۲۳
فصل ۱۸/ انسان موجودی مختار یا مجبور؟ جمع‌گرا یا فردگرا؟	۲۳۱
فصل ۱۹/ ویژگی‌ها، محدودیت‌ها، نیازها و مراحل خلقت انسان	۲۳۷
فصل ۲۰/ سلامت روانی و درمان در اسلام	۲۴۸
سؤالات کنکور ۱۴۰۳	۲۵۳

فهرست مطالب

خوشحالیم که روان‌آموز را انتخاب کرده‌اید و در مسیر تبدیل شدن به یک روانشناس خیره، فرصت در کنارتان بودن را داریم. تمام تلاش ما این است که همراه بهتری باشیم.

حالا که به انتهای این فهرست رسیده‌اید برای بهبود این همراهی، به همکاریتان نیاز داریم. حتی یک ایده که به نظر خودتان شاید خیلی کوچک بیاید، ممکن است برای ما حسابی راهگشا باشد. در این لینک می‌توانید ایده‌هایتان را با ما به اشتراک بگذارید. یک فرم نظرسنجی هم خواهید دید که پاسخ‌گویی به آن، با جوایز ارزنده‌ای همراه است که پس از کنکور به قید قرعه تقدیم خواهد شد. برای ثبت ایده یا شرکت در نظرسنجی QR code را اسکن کنید.

داستان یک سفر

امید داریم لذت گشت و گذار در دنیای این کتاب به جانتان بنشیند. خوشحال می‌شویم اگر قبل از شروع کتاب، اهداف و رویاهای خود را در این زمینه بنویسید و عکس این صفحه را برای شرکت در کمپین داستان یک سفر و دریافت جوایز ارزنده، برای ما ارسال کنید.

مقدمه

تاریخ روانشناسی

عوامل مؤثر در شکل‌گیری روانشناسی علمی

رابطه روانشناسی با فلسفه

نفس در فلسفه اسلامی

آغاز و پایان نفس

نفس از نظر ارسطو و مشائیان
 نفس از نظر مادی‌گرایان، متکلمین و دهریون
 نفس از نظر اهل تناسخ
 نفس از نظر ملاصدرا و اهالی مکتب حکمت متعالیه

ابزار ادراک از نظر فلاسفه

ابزار حسی
 ابزار خیالی
 ابزار وهمی
 ابزار عقلی
 ابزار قلبی

نیم‌نگاهی به منطق

تساوی
 تباین
 عموم و خصوص مطلق
 عموم و خصوص من وجه

روایتان را زندگی کنید

در این فصل به کلیاتی از فلسفه و ارتباط آن با روانشناسی اشاره می‌کنیم و در فصول بعد نظریات هر دانشمند را به‌طور جداگانه بررسی می‌نماییم. از بین ابزارهای سه‌گانه شناخت در انسان، یعنی حس، عقل و قلب، فلسفه از ابزار عقل بهره می‌برد. فلسفه به‌عنوان یک دانش تلاش می‌کند از طریق ابزار عقل، مهم‌ترین و کلی‌ترین مسائل جهان هستی را بررسی کند. فلاسفه اسلامی در نظریاتشان در مورد نفس، بیشتر پیرو افلاطون و ارسطو هستند. یکی از منابع مورد استفاده آن‌ها در این زمینه، کتاب «النفس» ارسطو (معلم اول) است.

در روزگاری نه‌چندان دور که مطالعه سرشت انسان تنها در قلمرو فلسفه ممکن بود، روانشناسی نیز مانند بسیاری از رشته‌های علمی دیگر، از اعضای خانواده فلسفه به حساب می‌آمد اما از قرن ۱۷ و پس از آن که زمینه برای رشد دانش تجربی گسترده شد و تخصص‌ها پدید آمدند، رشته‌های گوناگون علمی یکی پس از دیگری مشغول نزاع با فلسفه و تلاش برای جدایی از آن گشتند و آخرین مبحثی که از فلسفه جدا شد، روانشناسی در نیمه قرن نوزدهم بود. در نگاه اولیه، روانشناسی علمی کاملاً تجربی است که از فلسفه که دانش عقلی و برهانی است، جدا است. اما یک تحلیل روش‌شناختی حکایت از این دارد که روانشناسی آن‌چنان به فلسفه نزدیک است که نمی‌توان روانشناس صاحب نامی را عنوان کرد که صرف نظر از نگرش مثبت و یا منفی او به فلسفه، معتقد به نوعی فلسفه و نظریه فلسفی نباشد و همچنین مکتبی روان‌شناختی پیدا نمی‌شود که چند اصل از اصول فلسفی را پیش فرض خود قرار نداده باشد. از این رو، آیا روانشناسان به کلی از فلسفه بی‌نیاز هستند یا این‌که با وجود جدا شدن این دو از یکدیگر، پیوند میان آن دو هنوز برقرار است؟

تاریخ روانشناسی

تاریخ روانشناسی را می‌توان به دو دوره اصلی تقسیم کرد:

دوره اول از زمان فلسفه یونان باستان تا پایان قرون وسطی؛ یعنی در یک فاصله زمانی بیش از دو هزار سال که در طی آن، موضوع اصلی روانشناسی، ماهیت روح و جان انسان و تلاش برای شناسایی آن با روش‌های فلسفی بود. این دوره به «عصر روانشناسی مابعدالطبیعی یا ماقبل علمی» موسوم است و مکاتب سنتی و عمدتاً فلسفی-روان‌شناختی، به جدایی مطلق «نفس» و «بدن» باور داشتند. روانشناسی ماقبل علمی، بیش از حد فلسفی بود و مسئله مورد علاقه‌اش شناسایی حیات ذهنی بشر با روش‌های فلسفی بود.

دوره دوم از عصر دکارت به بعد شروع می‌شود. دکارت توجه خود را از روح به ذهن و فرآیندهای ذهنی معطوف ساخت و پس از وی، ذهن در کانون توجه قرار گرفت و مجادله بر سر رابطه نفس و بدن با عناوین گوناگون در میان فلاسفه و روانشناسان شدت یافت. اما در اثر واکنش نسبت به فلسفه دکارت، «فلسفه تجربی» و نظام‌های وابسته به آن به وجود آمدند و به سرعت تحلیل تجربی ذهن جای بررسی عقلانی آن را گرفت و روانشناسی، جنبه تجربی یافت.

بدین‌سان، روانشناسی نوین که در ابتدا بیش از حد فلسفی بود، به تدریج از فلسفه فاصله گرفت و جنبه علمی تری یافت؛ گرچه در ابتدا، ذهن‌گرایی مکتب حاکم بر تفکرات روان‌شناختی بود و روانشناسان انسان را ترکیبی از بدن و ذهن در نظر می‌گرفتند و هوشیاری را معادل ذهن دانسته، روانشناسی را علم مطالعه هوشیاری و ذهن تعریف می‌نمودند، اما تحت تأثیر جو علمی حاکم بر قرن نوزدهم، مطالعه ذهن و هوشیاری که در کانون و متن روانشناسی قرار داشت، برای مدتی از روانشناسی حذف گردید و بیشتر به جنبه‌های رفتاری انسان توجه شد.

در فلسفه اسلامی نیز از قدیم‌الایام در بخشی تحت عنوان «علم النفس»، به مسائل روان‌شناختی می‌پرداخته‌اند. در علم النفس، علاوه بر مباحث فیزیولوژیک و حواس ظاهری، به امور مربوط به بُعد انسانی نیز توجه بسیاری شده است.

عوامل مؤثر در شکل‌گیری روانشناسی علمی

حدود دو قرن قبل از تشکیل روانشناسی جدید، نظریات علمی تازه‌ای عرضه شده و اکتشافات و اختراعات عظیمی تحقق یافته بودند که در تکوین اندیشه و جهت‌گیری علمی و فلسفی دانشمندان و در تغییر و تحولات علوم گوناگون تأثیرات مستقیمی بر جای گذاشته و بر شکل‌گیری و نگرش و جهت‌گیری روانشناسی نیز تأثیر بسزایی داشته‌اند.

نظریه‌های «تجربه‌گرایی»، «اثبات‌گرایی» و «ماده‌گرایی»، از جمله جریان‌های فکری عمده‌ای هستند که بر حرکت روانشناسی علمی تأثیر داشته‌اند. مکتب «تجربه‌گرایی»، گرایشی مهم نسبت به روانشناسی ایجاد کرد و آغازگر تحولی ریشه‌ای در تفکر روان‌شناختی گردید؛ به‌گونه‌ای که از جمله عوامل مؤثر در جدا شدن روانشناسی از فلسفه و استقرار آن به صورت علمی مستقل، به حساب می‌آید. روانشناسی تحت تأثیر تجربه‌گرایی به آزمایشگری نزدیک شد و شیوه جدیدی در مطالعات روان‌شناختی را که به «حس‌گرایی» منتهی شد، به همراه داشت. بدین‌سان، از آن‌رو که ذهن قابل تجربه حسی و اندازه‌گیری آزمایشگاهی نیست، از مطالعات روانشناسانه حذف شد. تجربه‌گرایان، ذهن را چیزی جز همان تراکم تدریجی تجربه‌های حسی نمی‌دانند. بنابر نظریات «فلسفه اثبات‌گرایی»، صرفاً واقعیت‌هایی که قابل مشاهده باشند، پذیرفته می‌شوند و در نتیجه، متافیزیک انکار

می‌گردد. «اثبات‌گرایی» مدعی بود هرچه را نتوان به کمک حواس بدان دست یافت، غیرقابل شناخت است. در نتیجه، اثبات‌گرایی تمامی فلسفه مابعدالطبیعه را اساساً رد کرد و موجب تقویت گرایش‌های ضد «ذهن‌گرایی» و «درون‌گرایی» در روانشناسی گردید و زمینه‌های ایجاد روانشناسی رفتارگرایی را فراهم نمود. اعتقاد به فلسفه مکانیسمی و ماشین‌گرایی، تعیین‌کننده خط‌مشی حرکت روانشناسی در قرن نوزدهم و پس از آن بوده است. از آنجاکه همه جهان شبیه ماشین است، یعنی منظم، قابل پیش‌بینی، مشاهده و اندازه‌گیری می‌باشد، بنابراین همه‌چیز، حتی انسان را می‌توان در قالب مفاهیم فیزیک توصیف کرد و در پرتوی ویژگی‌های فیزیکی بررسی نمود.

براین اساس، روانشناسی برای اعلام استقلالش از فلسفه و رسیدن به یک نظام علمی، مجبور بود روش‌ها، شیوه‌ها و ابزاری بیابد که در عین تناسب با موضوع روانشناسی، بر معیارهای علم نوین نیز منطبق باشند. بدین‌روی، روانشناسان در ابتدا با به کار بستن درون‌نگری، نشان دادند که می‌توانند از این روش به سود روانشناسی استفاده نمایند اما با پیشرفت روانشناسی و جهت‌گیری‌های تازه آن و شناخته شدن کاستی‌های درون‌نگری، فاصله گرفتن از روش درون‌نگری شروع شد و استفاده از آن محدود گردید و به روش‌های ملموس‌تر، اعتماد بیش‌تری پیدا شد.

از سوی دیگر، نظریه «تکامل» داروین این نظر را مطرح ساخت که انسان اساساً تفاوتی با حیوان ندارد و این نظریه به تدریج کل روانشناسی را تحت الشعاع قرار داد و روانشناسی در واقع به صورت بخشی از مطالعه زیست‌شناختی موجودات زنده در آمد. همچنین، این اعتقاد به وجود آمد که انسان را باید به منزله یک «ارگانسیم» مطالعه کرد. این عقیده هم به سهم خود، به بی‌اهمیت جلوه دادن هوشیاری و ذهن کمک نمود و به گفته مک دوگال، «تکامل» تأثیر بسزایی در تأسیس روانشناسی بدون روح داشته است.

بدین‌سان، آنچه برای ایجاد علم جدید لازم بود، فراهم شد و تنها عینیت بخشیدن به نظریه‌ها مورد نیاز بود که زمینه این کار با رشد روش آزمایشگاهی، به ویژه در فیزیولوژی فراهم گردید. فیزیولوژی، مکانیسم‌های فیزیولوژیک و زیربنای پدیده‌های ذهنی را در آزمایشگاه مورد تحقیق قرار می‌داد. در نهایت، با ظهور روانشناسی آزمایشگاهی و فیزیولوژیک، روانشناسی علمی به دست دانشمندانی همانند وونت در سال ۱۸۷۹ به‌عنوان رشته‌ای جدید شکل گرفت.

ویلهم وونت علاوه بر فلسفه، استاد فیزیولوژی و آشنا به «روش‌شناسی علمی» نیز بود. وی سرسختانه به رابطه دوجانبه بین فلسفه و روانشناسی اصرار می‌ورزید و معتقد بود روانشناسی باید در تماس نزدیک با فلسفه پروانده شود و به‌رغم اشتیاقش به آزمایش، عقیده داشت که تنها آن دسته از پدیده‌های ذهنی را که آمادگی پذیرش مستقیم تأثیر فیزیکی دارند، می‌توان مورد آزمایش قرار داد و تحقیق در فرآیندهای عالی ذهنی مانند تفکر و اراده، نیازمند استفاده از روش‌های دیگر می‌باشد. اما پس از مدتی نه‌چندان طولانی، دیوار بین جسم و ذهن فرو ریخت و روانشناسی در حدود سال ۱۹۳۰ رسماً به جرگه علوم تجربی پیوست.

رابطه روانشناسی با فلسفه

به‌درستی، فلسفه از دیرباز خود را متولی روانشناسی می‌دانسته است؛ زیرا کاوش‌های روان‌شناختی هم‌زمان با طلوع فلسفه آغاز گردیدند و تفکر روان‌شناختی بیش از ۲۴ قرن قبل، یعنی از دوران فلسفه یونان باستان تا اواخر قرن نوزدهم، بخشی از فلسفه به شمار می‌رفت و در بطن آن رشد یافت. در حقیقت، فیلسوفان بودند که به مباحث گوناگون درباره عملکردهای انسان در بخشی از فلسفه به نام «علم‌النفس» می‌پرداختند. بدین‌سان، روانشناسی تحت‌عنوان علم‌النفس، قرن‌های متمادی به‌عنوان یکی از شاخه‌های اصلی فلسفه در مراکز علمی جهان، به‌خصوص در ایران تدریس می‌شد و کمتر فیلسوف و متفکری را از زمان ارسطو تا ملاصدرا می‌توان یافت که به مباحث احساس، ادراک، تفکر و توانایی‌های ذهنی نپرداخته باشد. براین اساس، می‌توان گفت فلسفه در طول قرن‌ها، نظریه‌هایی را صورت‌بندی کرده است که مبنای فلسفی روانشناسی نوین را تشکیل می‌دهند. از این‌رو، شاید فیلسوفان شایسته عنوان «مبتکر علم روانشناسی» باشند؛ چراکه ایشان بی‌تردید برای اولین بار مباحث مربوط به مسائل بنیادی روان‌شناختی را مطرح نموده‌اند. از این‌رو، هر مکتب روانشناسی از طریق پیش‌فرض‌های پنهان و آشکاری که ریشه در تعالیم فلسفی داشته، تکامل یافته است و نظریه‌های روان‌شناختی اغلب تحت تأثیر اندیشه فلسفی گذشته یا معاصر می‌باشند.

در اینجا، به برخی از این تأثیرات اشاره می‌شود. اگرچه ارسطو هرگز خردورزی و تعقل را نادیده نگرفت، اما نسبت به «مشاهده تجربی» نگرش مثبت داشت؛ به‌گونه‌ای که معتقد بود سرچشمه همه دانش‌ها «تجربه حسی» است. وی در تشریح دیدگاه تجربه‌گرایانه خود، قوانین «تداعی» را تدوین نمود و اصول تداعی‌اش بعدها پایه‌های مکتب «تداعی‌گرایی» را تشکیل داد که شدیدترین و مستقیم‌ترین تأثیر را بر روانشناسی علمی گذاشت و هنوز هم بخش عمده‌ای از روانشناسی به حساب می‌آید.

از جمله فیلسوفان دیگر، دکارت می‌باشد که فلسفه‌اش بر نسل‌های بعدی تأثیری عمیق و گسترده داشته و به روانشناسی خدمت‌های زیادی کرده است. دکارت با مقایسه بدن انسان با ماشین، راه را برای مطالعه علمی انسان هموار کرد. او فیزیولوژیست‌ها را واداشت تا روش کالبدشکافی را به منظور بهتر شناختن ماشین بدن، به کار گیرند و از آن‌رو که می‌پنداشت انسان و حیوان از نظر فیزیولوژیکی شبیه هستند، مطالعه حیوانات برای شناخت انسان، از احترام ویژه‌ای برخوردار شد. از این‌رو، راه را برای «روانشناسی فیزیولوژیک» و «روانشناسی تطبیقی» هموار نمود.

توماس هابز با اعتقاد به این‌که تأثیرات حسی سرچشمه همه دانش‌ها هستند، مکتب تجربه‌گرایی را بازگشایی کرد و با این ادعا که رفتار انسان

به وسیله میل‌ها یا بیزاری‌ها کنترل می‌شود، اندیشه جرمی بنام را سامان بخشید که بگوید رفتار انسان تحت کنترل اصل لذت است؛ و این همان اندیشه‌ای است که به وسیله فروید و سایر روانشناسان تحلیلی به کار گرفته شد.

از سوی دیگر، می‌توان به کانت اشاره کرد. وی معتقد بود آنچه را ما به طور هوشیار تجربه می‌کنیم، هم تحت تأثیر تجربه حسی حاصل از جهان تجربی قرار دارد و هم متأثر از ذهن است که فطری می‌باشد و از این رو، فلسفه کانت را می‌توان پیشاهنگ «روانشناسی خبرپردازی» و علم شناختی دانست و در نهایت، می‌توان از جان لاک، فیلسوف تجربی انگلیسی، نام برد که موضع رفتارگرایان براساس نظریه وی استوار است.

بنابراین، کوشش‌هایی که در قرون گذشته توسط فیلسوفان در راه مطالعه انسان انجام شده بودند، زمینه را برای مطالعات گسترده درباره روان و رفتار فراهم ساختند و مکاتب روانشناسی یکی پس از دیگری در کمتر از دو قرن شکل گرفتند. اکنون می‌توان با برنتانو هم عقیده بود که می‌گفت روانشناسی هم یک علم تجربی است و هم یک دانش غیرتجربی و غیرعینی. غیرعینی بودنش به این دلیل است که از پدیده‌های ذهنی و روابط آن‌ها بحث می‌کند و عینی بودنش به این خاطر است که درباره حالات روانی پژوهش می‌کند.

براین اساس، می‌توان گفت هرچا در روانشناسی توجه به درک مبانی نظری و پدیده‌های روانی و روابط آن‌ها با بدن بیش‌تر باشد، به فلسفه نزدیک‌تر می‌شویم و هرچا به جهت‌گیری زیست‌شناختی و مبانی فیزیولوژی متمرکز شویم، به مباحث صرفاً روانشناسی نزدیک شده ایم.

بنابراین، نمی‌توان روانشناسی را علمی کاملاً تجربی دانست؛ زیرا به گفته یونگ، اگر روانشناسی صرفاً یکی از فعالیت‌های مغزی تلقی شود، ارزش ویژه و کیفیت ذاتی خود را بلافاصله از دست می‌دهد و حاصل عمل غدد داخلی و در ردیف یکی از شاخه‌های فیزیولوژی به شمار می‌رود و به بیان اریک فروم، روانشناسی به صورت علمی درمی‌آید که فاقد موضوع اصلی خویش، یعنی روح انسان است.

بدین سان، روانشناسی خواه‌ناخواه باید با واقع‌بینی تمام، مسائل فلسفی مربوط به ذهن و روان را به عنوان اصل موضوعی، زیربنای حرکت خود قرار دهد و نباید پنداشت که می‌توان با نفی مسئله نفس و بدن، رابطه روانشناسی را از فلسفه گسست؛ چراکه این درست اقرار به ارتباط و تأثیر فلسفه در روانشناسی است.

مسئله مشهور نفس و بدن و نوع ارتباط آن‌ها با یکدیگر از جمله مسائل فلسفی است که در نحوه نگرش روان‌شناختی مؤثر بوده و در مکاتب روانشناسی نیز مطرح شده است. مسئله‌ای که در بستر فلسفه رشد و گسترش یافته و با شیوه خاص فلسفی بررسی شده است و در تمام فرهنگ‌ها و ادیان و مذاهب مطرح بوده و مسئله‌ای انسانی و جهان‌شمول شده است. به نظر می‌رسد مسئله «ارتباط نفس و بدن» یا وحدت و کثرت آن‌ها، اولین و محکم‌ترین پیوند و اتصال میان فلسفه و روانشناسی را همواره برقرار کرده است.

امروزه تا حدی پذیرفته شده است که با مباحث صرفاً فلسفی و بدون در نظر گرفتن فعالیت‌های عصبی مغز و داده‌های روانشناسان، نمی‌توان رفتارهای انسان را توجیه و تبیین نمود و از سوی دیگر، با تمرکز محض روی مکانیسم‌های عصبی و بدون توجه به یافته‌های فلسفی، نمی‌توان به ماهیت نفس و جان انسان و ارتباط نفس با بدن پی برد. از این رو، با توجه به تجربه‌های با ارزش به دست آمده، برخی روانشناسان و فیلسوفان نیاز دو جانبه به بحث درباره مسائل مورد علاقه مشترک را دریافته و بخشی را به نام «روانشناسی فلسفی» به وجود آورده‌اند که زمینه‌ای برای بحث در مورد مسائل نظری گوناگون روانشناسی از دیدگاه فلسفی فراهم آورده است.

خلاصه اینکه اگرچه روانشناسی تحت تأثیر علم و روش‌شناسی علمی، خود را به ظاهر از قید وابستگی‌های فلسفی رها ساخته و به صورت علمی مستقل و از خانواده علوم تجربی در آمده است، اما این دو تنها اسماً از هم جدا شده‌اند و نشانه‌های فراوانی در دست است که یک دوستی خوب برای هر دو طرف بسیار سودمند خواهد بود؛ زیرا نتایج تحقیقات روانشناسان سبب تکمیل دیدگاه‌های فلسفی در مورد نفس و بدن می‌شود و یافته‌های فلسفی کمک بزرگی به حل مسائل بنیادی روانشناسی می‌نماید. روش تحقیقی که در مباحث علم النفس به کار می‌رود، از نوع تحقیقات پایه‌ای و نظری است. تحقیقات بنیادی یا پایه‌ای از نوع تحقیقات نظری است که در آن محقق بدون داشتن هدف کاربردی خاص، صرفاً برای توسعه دانش به مطالعه می‌پردازد. تحقیقات کاربردی برای یافتن راه‌حلی درباره یک مشکل مهم در جامعه، یک سازمان صنعتی یا اداری انجام می‌شود. هدف اصلی تحقیقات توسعه‌ای نیز، نظریه‌پردازی یا آزمون نظریه نیست؛ بلکه توسعه محصولات یا فرآیندهای جدید، تهیه یا تدوین برنامه‌ها، طرح‌ها و امثال آن است. بنابراین، علم النفس به دلیل نظری بودن، جزو تحقیقات پایه قرار می‌گیرد.

نفس در فلسفه اسلامی

توضیح: قبل از اینکه وارد مباحث متنوع علم النفس بشیم، اولین سؤالی که ذهن رو مشغول می‌کند این است که اصلاً نفس به چه معناست؟ نفس در فلسفه با نفس در قرآن و دین، تفاوت‌ها و شباهت‌هایی دارد. آگه بخوام خیلی ساده بگم، انسان دارای دو بُعد هست: مادی و غیرمادی. بُعد مادی انسان که همون بدن ماست و چون مادیه، بنابراین ویژگی‌های مواد رو هم دارد، مثلاً محدود به مکان و زمان هست، یعنی در آن واحد، فقط می‌تونه در یک زمان و مکان مشخص و واحد باشه. و اما بُعد غیرمادی انسان. این بعد رو در فلسفه بهش می‌گن: نفس. در متون دینی هم بهش می‌گن روح انسانی. چون این بعد غیرمادیه، پس ویژگی‌های مواد رو نداره. حالا می‌ریم سراغ تعریف ارسطو از نفس.

از نظر ارسطو و پیروان وی، نفس عبارت است از **نخستین استكمال جسم طبیعی آلی بالقوه دارای حیات!**

توضیح: تعریف عجیبیه و فهمش دشواره. برای اینکه خوب متوجه منظور آقای ارسطو بشیم، می‌ریم سراغ ترجمه کلمه به کلمه این تعریف.

نخستین: به معنای اولین.

استكمال: به معنای طلب رسیدن به تمامیت و کمال. دو نوع کمال داریم: (۱) اصلی یا اول: برای کارش به دیگری نیاز نداره (قائم به خود) و مصدر افعال و حالات هست؛ مثل نفس که حالات و افعال انسان ازش صادر می‌شه. (۲) عارضی یا دوم: وابسته به کمال اول هست، مثل افعال بدن که وابسته به نفس هست.

جسم طبیعی: به معنای بدن و جسم انسان و حیوان و گیاه است. اجسام مصنوعی مثل میز و تخته و سنگ، کمال اول ندارند، چون به‌طور کلی افعال و حالاتی از اون‌ها سر نمی‌زنه و ثابت هستن. اما اجسام طبیعی دارای حیات مثل حیوان و گیاه و انسان دارای کمال اول هستن، چون دارای افعال و حالات هستن؛ مثلاً یکی از کارهایی که نباتات انجام می‌دن، تغذیه کردن و رشو و نمو هست.

آلی: به معنای وسیله و ابزار هست. تا اینجا فهمیدیم جسم طبیعی، می‌تونه یک‌سری کارها و فعالیت‌ها رو انجام بده اما همین جسم طبیعی تا هنگامی که آلات و ابزاری نداشته باشه، نمی‌تونه کارهایی رو که نفس بهش دستور میده، انجام بده. بنابراین، جسم انسان که افعال انسان رو انجام میده، حکم آلت و ابزار داره.

بالقوه دارای حیات: یعنی توانایی زندگی کردن و حیات رو داره.

نتیجه‌گیری: نفس، صادرکننده افعال و حالات به جسم طبیعی دارای حیاتی است که این افعال و حالات را به وسیله آلات و ابزار خود انجام می‌دهد. یعنی اون بعد از وجود انسان که از جسم به‌عنوان ابزار استفاده می‌کنه تا فعالیت‌های خودش رو انجام بده، نفس انسانه. آقای ارسطو یک مثال برای فهم بیشتر می‌زنه: یک تبر رو فرض کنین. این تبر یک ابزاره و کاری که باهاش انجام می‌دن همون بریدن و تکه کردنه. جسم انسان مثل تبره و نفس مثل بریدن و تکه کردن.

اکثر فلاسفه نفس را **جوهری مستقل** از بدن می‌دانستند و برای آن قوایی در نظر می‌گرفتند. این افراد به تعریف و اثبات نفس و قوای آن می‌پرداختند.

توضیح: جوهر به معنای چیز هست. در فلسفه به جای کلمه چیز، چیزی و... از جوهر استفاده می‌کنن. مثلاً به جای اینکه بگیم نفس چیزی مستقل از بدن هست، می‌گیم جوهری مستقل از بدن.

روانشناسان جدید برخلاف فلاسفه به **حالات روانی یا کیفیات نفسانی** می‌پردازند. همچنین، روش تحقیق امروزی برخلاف گذشته که عقلی بود، براساس **مشاهده و تجربه** است.

یک استثنا وجود دارد: ابن‌سینا در مباحث فلسفی روش علمی امروزی را نیز به کار می‌برد؛ بدین ترتیب که ابتدا از امور **محسوس و مشهود** آغاز می‌کرد و به تدریج، به امور نامحسوس و عقلی می‌رسید. روش‌های علمی مثل روش روانشناسی فیزیولوژیک و روش تحلیل روانی، توسط ابن‌سینا مورد استفاده قرار گرفته است. در نیمه دوم قرن نوزدهم، جان استوارت میل، روانشناسی را علمی مستقل و مبتنی بر **مشاهده و آزمایش** توصیف کرد. دو دانشمند آلمانی، وبر و فخنر نیز نشان دادند که می‌توان کیفیات روانی را به کمیت تبدیل کرد. تلاش‌های گالتون در انگلستان نیز در همین راستا بود و به‌طور کلی حرکت فیلسوفان آلمانی و انگلیسی و فرانسوی موجب شد تا دیدگاه‌های فلسفی، عقلی، شهودی و انتزاعی در روانشناسی رنگ ببازد و به تدریج، معیارهای تجربی همچون اندازه‌گیری و سنجش در تعریف پدیده‌های ذهنی و احساسی جا باز کند.

آگوست کنت به‌عنوان بنیان‌گذار اثبات‌گرایی برای مطالعه کنش‌های احساسی و عقلانی بر دو نوع مطالعه تأکید می‌ورزد:

(۱) تعیین دقیق اوضاع ارگانیک زیربنای آن کنش‌ها، (۲) مشاهده متوالی رفتار.

اثبات‌گرایی، طبیعت انسانی را به **جنبه ارگانیک و فیزیکی** آن فرو می‌کاهد و هیچ نوع احساس و شعور یا نظام مرتبط با زندگی درونی را نمی‌پذیرد.

توضیح: روش‌های عقلی و تجربی، دوتا لنز مختلف برای نگاه کردن به دنیا در اختیار ما می‌دارن. هر کدوم از این روش‌ها، زیرشاخه‌های مختلف دارن و توضیح‌حشون خیلی زمان بر و طولانی می‌شه و حداقل به یک کتاب دیگه برای بیان تفاوت‌هاشون نیاز داریم. اما اگه بخوام خلاصه و در حد یک خط بگم، در روش تجربی تا زمانی که چیزی با حواس پنج‌گانه درک نشده، پذیرفته نمی‌شه اما در روش عقلی اینطور نیست. بنابراین، تجربه‌گرایان یا نفس‌غیرمادی انسان رو انکار می‌کردن و یا اون رو غیرمادی نمی‌دونستن.

به نظر فلاسفه اسلامی، جوهر انسان با جوهر سایر موجودات متفاوت است؛ زیرا اگر جوهر آن‌ها یکسان بود، کمالات و افعال و صفات آن‌ها نیز یکسان بود درحالی که یکسان نیست.

جوهری که به انسان تعلق دارد، **محسوس (مادی) نیست**؛ بلکه معقول (غیرمادی) است. به همین دلیل صفات محسوسات و مادیات را ندارد؛ بلکه ویژگی‌هایی غیرمادی و روحانی دارد. این جوهر معقول در شرع و دین، **روح** نامیده می‌شود و در فلسفه و حکمت، **نفس یا نفس ناطقه** نام دارد.

با توجه به این دیدگاه نفس ناطقه دارای دو شاخصه یا دو بُعد است:

۱) علم به معقولات کلیه و وسیله‌ای برای خداشناسی (نظری)، ۲) عمل خیر و نیک که از اراده عقلانی سرچشمه می‌گیرد نه از شهوت (عملی).

توضیح: از نظر فلاسفه، همین بُعد غیرمادی انسان (نفس)، دو تا کار انجام می‌دهد: ۱. فعالیت‌های نظری و فکری (غیرعملی) ۲. فعالیت‌های عملی و ارادی (غیرنظری).

به نظر فلاسفه اسلامی، آفرینش انسان تفاوت زیادی با دیگر موجودات دارد که مهم‌ترین تفاوت آن، برخورداری انسان از **قدرت اختیار** است. به نظر ایشان، هر انسان دارای چند هویت نیست؛ بلکه هر انسان **هویت واحدی** دارد که تمام صفات و افعال و کردار خویش را به خود نسبت می‌دهد.

توضیح: اینکه انسان کارهای مختلفی انجام می‌دهد، نشون‌دهنده چند شخصیتی بودن انسان نیست؛ بلکه همه این فعالیت‌ها از یک نفس واحد سرچشمه می‌گیرند.

هر انسان در زندگی فردی و اجتماعی‌اش دارای اهدافی است که برای رسیدن به آن‌ها باید یک سری اصول و قوانین و مقررات را رعایت نماید. در قرآن این اصول و راه و رسم زندگی، **دین** نامیده می‌شود.

آغاز و پایان نفس

فلاسفه در مورد آغاز به وجود آمدن نفس، نظریات متفاوتی دارند. برخی نفس را قدیم و برخی حادث می‌دانند.

توضیح: قدیم بودن نفس یعنی نفس همیشه بوده، یعنی زمانی نبوده که نفس نبوده باشد، یعنی نفس از ازل بوده و هیچ‌گاه ایجاد نشده؛ چون همیشه وجود داشته. همچنین قدیم بودن نفس یعنی تغییری در نفس ایجاد نمی‌شود، یعنی نفس از ابتدا کامل بوده و چنین نبوده که در طول زمان و به تدریج نقص و کاستی خودش رو برطرف کنه و به کمالات جدیدی دست پیدا کنه. حادث بودن نفس یعنی نفس از ابتدا وجود نداشته و در زمانی مشخص، به وجود اومده. همچنین تغییراتی در نفس ایجاد می‌شود، یعنی نفس از ابتدا کامل نبوده و در طول زمان و به تدریج نقص و کاستی خودش رو برطرف کرده و کامل‌تر شده.

نیازمندی نفس ناطقه به قوا و آلات ادراکی و تحریکی، نشان می‌دهد که **نفس در ابتدا ناقص و ضعیف** است و پس از طی کردن مراحل به قوت می‌رسد. در نتیجه، روشن می‌شود که نفس، جوهری قدیم نیست؛ بلکه **حادث** است. با استدلالی که در بالا ذکر شد، اصل حدوث نفس ثابت می‌شود؛ اما اینکه این حدوث چگونه است، به مبانی هر یک از فلاسفه بستگی دارد. فلاسفه در مورد پایان و مقصد نفس نیز نظریات متفاوتی دارند. برخی نفس را باقی و برخی آن را فانی می‌دانند.

توضیح: فانی بودن یعنی نفس از بین خواهد رفت و باقی بودن یعنی همیشه و تا ابد خواهد بود و از بین نخواهد رفت.

حال نظریات مختلف در این زمینه را با هم بررسی می‌کنیم:

● **نفس از نظر ارسطو و مشائیان: روحانیه الحدوث و روحانیه البقاء**

یعنی نفس در آغاز خلقتش روحانی و غیرمادی بوده، سپس به بدن تعلق گرفته و بعد از مرگ بدن نیز به شکل روحانی و غیرمادی باقی می‌ماند.

توضیح: اگرچه در برخی منابع اومده که ارسطو نفس رو روحانیه البقاء می‌دونه، اما دقیق‌تر اینه که بگیم نظر پیروان ارسطو، مانند ابن سینا این چنین هست، نه نظر ارسطو. از نظر ارسطو، نفس و بدن رابطه اتحادی دارند و این اتحاد، کامل هست؛ تا اونجا که پس از مرگ بدن، نفس هم از بین می‌ره.

آن‌ها معتقد هستند ابتدا باید بدن به وجود بیاید و بعد از اینکه توانایی کسب نفس روحانی را به دست آورد، نفس به آن تعلق می‌گیرد.

بنابراین، نفس اگرچه در آغاز حدوث و خلقتش روحانی است ولی برای حادث شدن به بدن و جسم نیازمند است.

● **نفس از نظر مادی‌گرایان (ماتریالیست‌ها)، متکلمین و دهریون: جسمانیه الحدوث و جسمانیه البقاء.**

یعنی نفس در ابتدای حدوث و خلقتش جسمانی و مادی است و در ادامه حیاتش نیز مادی باقی می‌ماند.

● **نفس از نظر اهل تناسخ: روحانیه الحدوث و جسمانیه البقاء.**

یعنی نفس در ابتدا به صورت روحانی و مجرد به وجود می‌آید؛ ولی بقای آن جسمانی است.

● **نفس از نظر ملاصدرا و اهالی مکتب حکمت متعالیه: جسمانیه الحدوث و روحانیه البقاء.**

یعنی نفس در ابتدای حدوثش جسمانی و متعلق به عالم مادی است؛ ولی در اثر تکامل، تجرد پیدا می‌کند و روحانی می‌گردد.

توضیح: از نظر فلاسفه وقتی انسان به دنیا می‌آید، یک سری ابزارهایی دارد که با اون‌ها می‌تونه جهان اطراف و خودش رو درک کنه. یکی از مهم‌ترین اختلاف‌های فلاسفه همین‌جاست که همه این ابزارها رو قبول دارند یا نه. فلاسفه مسلمان همه ابزارها رو می‌پذیرن اما برخی فلاسفه خیر.

● ابزار حسی

این ابزار وسیله‌ای برای شناخت طبیعت است. حواس انسان آنچه را با ماده مرتبط است از طریق چشم، گوش، بینی، زبان و پوست به صورت جزئی ادراک می‌کند.

● ابزار خیالی

پس از آن که شناخت حسی صورت می‌پذیرد، با از میان رفتن صورت مادی، تصویری غیرمادی از آن شیء در ذهن باقی می‌ماند که به آن «صورت خیالی» می‌گویند. صورت خیالی همان صورت محسوس است که ماده در آن حضور ندارد. قوه‌ای که این صورت خیالی را درک می‌کند، «قوه خیال» است.

توضیح: قوه به معنای ابزار هست. یعنی خیال، ابزاری در انسانه که صورت‌های خیالی رو درک می‌کنه.

اهمیت این قوه از آن‌رو است که بسیاری از اختراعات، صنایع و آثار هنری و صنعتی از طریق آن پدید می‌آیند.

● ابزار وهمی

تفاوت قوه واهمه و قوه عاقله در این است که عقل، مفاهیم کلی را بدون صورت می‌فهمد؛ اما قوه واهمه، مفاهیم را با صورت‌های جزئی درک می‌کند. در ادراک معانی جزئی و موهوم، دخالت خیال نیز ضروری است؛ هر چند در بقای آن‌ها نیازی به قوه خیال نیست.

توضیح: سخت شد؟ نگران نباش! توی فصل‌های بعد به‌طور مفصل در مورد این ابزارها توضیح دادم.

وهم و تخیل جزو ادراکات جزئی هستند به این دلیل که وظیفه تخیل، درک محسوسات در غیاب آن‌ها است و وظیفه وهم نیز اگرچه درک معانی است ولی معناهایی را درک می‌کند که از محسوسات سرچشمه می‌گیرند. درک جزئیات متعلق به نفس ناطقه یا عقل نیست؛ بلکه متعلق به نفس حیوانی است.

توضیح: مبحث کلی و جزئی در فلسفه از اون بحث‌های پیچیده و پر از اختلافه. از افلاطون که حدود ۲۵۰۰ سال پیش زندگی می‌کرده تا فلاسفه امروزی، بحث‌های مختلفی در این زمینه وجود داشته. من خیلی خلاصه و آسون و با یک مثال بحث رو برات توضیح می‌دم: فرض کن ۳ نفر در مقابل شما قرار دارن، احمد و فرهاد و سیمین. وقتی شما این‌ها رو بررسی می‌کنی، یک سری صفت‌هایی در اون‌ها مشاهده می‌کنی که مخصوص خودشونه، مثلاً رنگ مو، بلندی قد و... اما یک صفت دیگه هم از اون‌ها درک می‌کنی که اولاً به‌طور مستقیم قابل مشاهده نیست و ثانیاً در همه اون‌ها مشترکه، ویژگی «انسان بودن». انسانیت رو نمی‌شه در یک فرد مشاهده کرد؛ بلکه از طریق ویژگی‌های ظاهریش متوجه می‌شیم که این موجود، انسان هست یا نه. همچنین انسانیت در همه این‌ها مشترکه و همشون انسان هستن. پس مفاهیم جزئی رو با حواس پنج‌گانه و مستقیماً می‌شه درک کرد، مثل رنگ مو؛ اما مفاهیم کلی با حواس پنج‌گانه قابل درک نیستن (البته گاهی حواس به ما کمک می‌کنن) بلکه با عقل قابل درک هستن. وقتی ما به محسوسات نگاه می‌کنیم، یک مفهوم کلی از اون‌ها در ذهنمون شکل می‌گیره مثل «انسان بودن». البته توجه داشته باش که همه مفاهیم کلی از محسوسات انتزاع نمی‌شن.

● ابزار عقلی

انسان از طریق ابزار عقلی (مهم‌ترین ابزار)، معانی کلی و معقول را درک می‌کند. نفس ناطقه برای ادراک کلی نیازی به وسیله و آلت ندارد و بدون وسیله نیز می‌تواند کلیات را درک کند. ادراک کلی یعنی ادراک مجردات (پدیده‌ها و مفاهیم غیرمادی). به این نوع ادراک، تعقل یا نطق نیز می‌گویند.

● ابزار قلبی

معانی مجرد و کلی را ابزار عقلی به ادراک انسان می‌آوردند. تفاوت قلب در ادراک این معانی با عقل این است که اولاً آنچه را عقل از دور به صورت مفهوم کلی به ادراک درمی‌آورد، قلب از نزدیک شهود می‌کند. ثانیاً عقل به دلیل محدودیت در درک مفهومی، نمی‌تواند بسیاری از حقایق را درک کند؛ اما قلب با ادراک شهودی بر بسیاری از اسرار کلی و بلکه جزئی نیز آگاه می‌شود.

توضیح: ابزار قلب همون ابزاریه که عارفان ازش استفاده می‌کنن و از نظر برخی فلاسفه مثل سهروردی، توانایی قلب از عقل بیشتره و چیزهایی رو درک می‌کنه که عقل نمی‌تونه.

نیم‌نگاهی به منطق

مبحث نسبت‌های چهارگانه (تساوی، تباین، مُطلق و مِن‌وَجِه) جزو مباحث اولیه منطق و پیش‌زمینه مباحث فلسفی و علم‌النفس است. میان مصادیق دو مفهوم، حالات زیر برقرار هستند:

● تساوی

اگر مصادیق یک مفهوم کاملاً با مصادیق مفهوم دیگر یکسان باشد و بر هم منطبق باشند (همانند دو دایره که روی هم قرار می‌گیرند).

توضیح: مثلاً مثلث و شکل سه‌ضلعی رو در نظر بگیرین. هر شکل سه‌ضلعی مثلث و هر مثلثی شکل سه‌ضلعیه. یعنی نمی‌تونیم هیچ شکل سه‌ضلعی پیدا بکنیم که مثلث نباشه و یا نمی‌شه هیچ مثلثی پیدا کرد که شکل سه‌ضلعی نباشه. پس این دو تا مفهوم با هم رابطه تساوی دارن.

● تباین

اگر مصادیق یک مفهوم کاملاً با مفهوم دیگر متفاوت باشد و هیچ اشتراکی نداشته باشند (همانند دو دایره که کاملاً از هم جدا هستند).

توضیح: مثلاً مثلث و دایره. این دو تا هیچ مصداق مشترکی با هم ندارن. یعنی نمی‌شه هیچ دایره مثلثی و یا هیچ مثلث دایره‌ای پیدا کرد. پس این دو تا با هم رابطه تباین دارن.

● عموم و خصوص مطلق

اگر مصادیق یک مفهوم کاملاً درون مصادیق مفهوم دیگر قرار بگیرد اما مصادیق مفهوم دوم کاملاً با مفهوم اول یکسان نباشد (همانند دو دایره که یکی از آن‌ها داخل دیگری قرار می‌گیرد).

توضیح: مثلاً شکل و مثلث. هر مثلثی شکله اما هر شکلی مثلث نیست. یعنی تمام مصادیق مثلث، داخل محدوده شکل‌ها قرار می‌گیره پس این دو مفهوم با هم رابطه مطلق دارن.

● عموم و خصوص من‌وجه

اگر دو مفهوم در برخی مصادیق با هم مشترک و در برخی مصادیق با هم متفاوت باشند (مانند دو دایره که همدیگر را قطع کرده باشند).

توضیح: مثلاً مثلث و شکل دارای اضلاع مساوی. هر مثلثی شکل متساوی‌الاضلاع نیست و هر شکل متساوی‌الاضلاع، مثلث نیست. اما برخی از مثلث‌ها متساوی‌الاضلاع و برخی متساوی‌الاضلاع‌ها مثلث هستن. بنابراین، این دو مفهوم در برخی مصداق‌ها مشترک و در برخی مصداق‌ها متفاوت هستن و رابطه شون من‌وجه هست.

خلاصه فصل

فلسفه به‌عنوان یک دانش تلاش می‌کند از طریق ابزار عقل، مهم‌ترین و کلی‌ترین مسائل جهان هستی را بررسی کند و از ابزار عقل بهره می‌برد. در اثر واکنش نسبت به فلسفه دکارت، «فلسفه تجربی» و نظام‌های وابسته به آن به وجود آمدند و به سرعت تحلیل تجربی ذهن جای بررسی عقلانی آن را گرفت و روانشناسی، جنبه تجربی یافت.

در علم النفس، علاوه بر مباحث فیزیولوژیک و حواس ظاهری، به امور مربوط به بُعد انسانی نیز توجه بسیاری شده است.

مکتب «تجربه‌گرایی» گرایشی مهم نسبت به روانشناسی ایجاد کرد و آغازگر تحولی ریشه‌ای در تفکر روان‌شناختی گردید.

فلسفه کانت را می‌توان پیشاهنگ «روانشناسی خبرپردازی» و علم شناختی دانست.

مسئله «ارتباط نفس و بدن» یا وحدت و کثرت آن‌ها، اولین و محکم‌ترین پیوند و اتصال میان فلسفه و روانشناسی را همواره برقرار کرده است.

«روانشناسی فلسفی»، زمینه‌ای برای بحث در مورد مسائل نظری گوناگون روانشناسی از دیدگاه فلسفی فراهم آورده است.

علم النفس به دلیل نظری بودن، جزو تحقیقات پایه قرار می‌گیرد.

از نظر ارسطو و پیروان وی، نفس عبارت است از نخستین استكمال جسم طبیعی آلی بالقوه دارای حیات.

روش‌های علمی مثل روش روانشناسی فیزیولوژیک و روش تحلیل روانی، توسط ابن‌سینا مورد استفاده قرار گرفته است.

در نیمه دوم قرن نوزدهم، جان استوارت میل روانشناسی را علمی مستقل و مبتنی بر مشاهده و آزمایش توصیف کرد.

نفس، جوهری قدیم نیست؛ بلکه حادث است.

ابزار حسی و وسیله‌ای برای شناخت طبیعت است.

درک جزئیات، متعلق به نفس ناطقه یا عقل نیست؛ بلکه متعلق به نفس حیوانی است. انسان از طریق ابزار عقلی (مهم‌ترین ابزار)، معانی کلی و معقول را درک می‌کند. نفس ناطقه بدون وسیله نیز می‌تواند کلیات را درک کند. ادراک کلی یعنی ادراک مجردات (پدیده‌ها و مفاهیم غیرمادی). به این نوع ادراک، تعقل یا نطق نیز می‌گویند. مبحث نسبت‌های چهارگانه (تساوی، تباین، مُطلق و مِن‌وَجِه) جزو مباحث اولیه منطق و پیش‌زمینه مباحث فلسفی و علم‌النفس است.

سؤالات کنکور کارشناسی ارشد

۱) مباحث نموده‌های رفتاری و ماهیت جان به ترتیب در علوم و مطرح می‌شوند. (ارشد ۱۳۸۳)

۱) فلسفه و روانشناسی جدید (۲) روانشناسی امروز و فلسفه

۳) زیست‌شناسی و روانشناسی اسلامی (۴) روانشناسی امروز و زیست‌شناسی

۲) در تعریف فلاسفه از نفس، کدام تعبیر می‌رساند که آتش و زمین دارای نفس نیستند؟ (ارشد ۱۳۸۳)

۱) آلی (۲) طبیعی (۳) کمال ثانی (۴) کمال اول

۳) روش تحقیق در روانشناسی جدید عبارت است از: (ارشد ۱۳۸۳)

۱) رفتارشناسی (۲) استدلال فلسفی (۳) مشاهده و تجربه (۴) کشف و شهود

۴) کدام یک از دانشمندان معتقد است که مبدأ تکوین نفس ماده جسمانی است؟ (ارشد ۱۳۸۶)

۱) ابن‌باجه (۲) ابن‌سینا (۳) فارابی (۴) ملاصدرا

۵) فلسفه رابطه عقل است با: (ارشد ۱۳۸۷)

۱) عالم عینی (۲) عقل (۳) قلب (۴) هوی

۶) در ارتباط با دیدگاه‌های مختلف دربارهٔ حدوث و قدم نفس، کدام یک متعلق به ملاصدرا است؟ (ارشد ۱۳۸۹)

۱) روحانیهٔ الحدوث و البقاء بودن نفس (۲) جسمانیهٔ الحدوث و روحانیهٔ البقاء بودن نفس

۳) جسمانیهٔ الحدوث و البقاء بودن نفس (۴) روحانیهٔ الحدوث و جسمانیهٔ البقاء بودن نفس

۷) در بیان حدوث و بقای نفس، ارسطو قائل به کدام قاعده است؟ (ارشد ۱۳۸۹)

۱) جسمانیهٔ الحدوث و البقاء (۲) جسمانیهٔ الحدوث و روحانیهٔ البقاء

۳) روحانیهٔ الحدوث و جسمانیهٔ البقاء (۴) روحانیهٔ الحدوث و البقاء

۸) کدام مورد، نظر اغلب دانشمندان اسلامی در مورد عقل است؟ (ارشد ۱۳۹۵)

۱) تغییر رفتار ناهنجار انسان ربطی به نگرش او ندارد.

۲) عقل، مهم‌ترین ابزار شناخت انسان است.

۳) حواس پنج‌گانه از ابزارهای مهم شناخت انسان محسوب نمی‌شوند.

۴) فقط حس و عقل ابزار شناخت انسان هستند.

۹) دانشمندان مسلمان در تحقیقات مربوط به نفس، اغلب از کدام روش‌ها استفاده کرده‌اند؟ (ارشد ۱۳۹۸)

۱) تمثیلی و عقل (۲) عقلی و قیاسی

۳) استقرایی و تمثیلی (۴) استقرایی و تجربی

۱۰) محتوای علم‌النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی بیشتر با کدام بخش از علم روانشناسی دارای فصل مشترک است؟ (ارشد ۱۴۰۱)

۱) تحقیقات توسعه‌ای (۲) فلسفه روانشناسی

۳) مطالعات کاربردی (۴) تحقیقات پایه

۱) گزینه ۲

تاریخ روانشناسی را می‌توان به دو دوره اصلی تقسیم کرد: دوره اول از زمان فلسفه یونان باستان تا پایان قرون وسطی؛ یعنی در یک فاصله زمانی بیش از دو هزار سال که در طی آن، موضوع اصلی روانشناسی، ماهیت روح و جان انسان و تلاش برای شناسایی آن با روش‌های فلسفی بود. این دوره به «عصر روانشناسی مابعدالطبیعی یا ماقبل علمی» موسوم است و مکاتب سنتی و عمدتاً فلسفی-روان‌شناختی، به جدایی مطلق «نفس» و «بدن» باور داشتند. روانشناسی ماقبل علمی، بیش از حد فلسفی بود و مسئله مورد علاقه‌اش شناسایی حیات ذهنی بشر با روش‌های فلسفی بود. دوره دوم از عصر دکارت به بعد شروع می‌شود. دکارت توجه خود را از روح به ذهن و فرآیندهای ذهنی معطوف ساخت و پس از وی، ذهن در کانون توجه قرار گرفت و مجادله بر سر رابطه نفس و بدن با عناوین گوناگون در میان فلاسفه و روانشناسان شدت یافت. اما در اثر واکنش نسبت به فلسفه دکارت، «فلسفه تجربی» و نظام‌های وابسته به آن به وجود آمدند و به سرعت تحلیل تجربی ذهن جای بررسی عقلانی آن را گرفت و روانشناسی، جنبه تجربی یافت. بدین سان، روانشناسی نوین که در ابتدا بیش از حد فلسفی بود، به تدریج از فلسفه فاصله گرفت و جنبه علمی تری یافت؛ گرچه در ابتدا، ذهن‌گرایی مکتب حاکم بر تفکرات روان‌شناختی بود و روانشناسان انسان را ترکیبی از بدن و ذهن در نظر می‌گرفتند و هوشیاری را معادل ذهن دانسته، روانشناسی را علم مطالعه هوشیاری و ذهن تعریف می‌نمودند، اما تحت تأثیر جو علمی حاکم بر قرن نوزدهم، مطالعه ذهن و هوشیاری که در کانون و متن روانشناسی قرار داشت، برای مدتی از روانشناسی حذف گردید و بیشتر به جنبه‌های رفتاری انسان توجه شد.

۲) گزینه ۱

از نظر ارسطو و پیروان وی، نفس عبارت است از نخستین استكمال جسم طبیعی آلی بالقوه دارای حیات. چیزهایی مانند سنگ و خاک و آب و آتش و زمین، چون فاقد آلت و ابزار هستند، بنابراین دارای نفس نیز نیستند. اما موجوداتی مانند حیوانات و انسان، چون کارهایشان را توسط ابزارهایی همچون چشم و گوش و عضلات و... انجام می‌دهند، بنابراین دارای نفس می‌باشند.

۳) گزینه ۳

روان‌شناسان جدید برخلاف فلاسفه، به حالات روانی یا کیفیات نفسانی می‌پردازند. همچنین روش تحقیق امروزی برخلاف گذشته که عقلی بود، براساس مشاهده و تجربه است. در نیمه دوم قرن نوزدهم، جان استوارت میل، روانشناسی را علمی مستقل و مبتنی بر مشاهده و آزمایش توصیف کرد. دو دانشمند آلمانی، وبر و فخنر نیز نشان دادند که می‌توان کیفیات روانی را به کمیت تبدیل کرد. تلاش‌های گالتون در انگلستان نیز در همین راستا بود و به‌طور کلی حرکت فیلسوفان آلمانی و انگلیسی و فرانسوی موجب شد تا دیدگاه‌های فلسفی، عقلی، شهودی و انتزاعی در روانشناسی رنگ ببازد و به تدریج معیارهای تجربی همچون

اندازه‌گیری و سنجش در تعریف پدیده‌های ذهنی و احساسی جا باز کند.

۴) گزینه ۴

نفس از نظر ملاصدرا و اهالی مکتب حکمت متعالیه، جسمانیة الحدوث و روحانیة البقاء می‌باشد؛ یعنی نفس در ابتدای حدوثش جسمانی و متعلق به عالم مادی است ولی در اثر تکامل، تجزید پیدا می‌کند و روحانی می‌گردد.

۵) گزینه ۲

فلسفه به‌عنوان یک دانش، تلاش می‌کند از طریق ابزار عقل، مهم‌ترین و کلی‌ترین مسائل جهان هستی را بررسی کند. از بین ابزارهای سه‌گانه شناخت در انسان یعنی حس، عقل و قلب، فلسفه از ابزار عقل بهره می‌برد.

۶) گزینه ۲

ملاصدرا و اهالی مکتب حکمت متعالیه عقیده دارند که نفس در ابتدای حدوثش جسمانی و متعلق به عالم مادی است ولی در اثر تکامل، تجزید پیدا می‌کند و روحانی می‌گردد. بنابراین از نظر آن‌ها نفس جسمانیة الحدوث و روحانیة البقاء است.

۷) گزینه ۴

نفس از نظر ارسطو و مشائیان، روحانیة الحدوث و روحانیة البقاء است. یعنی نفس در آغاز خلقتش روحانی و غیرمادی بوده، سپس به بدن تعلق گرفته و بعد از مرگ بدن نیز به شکل روحانی و غیرمادی باقی می‌ماند.

۸) گزینه ۲

انسان از طریق ابزار عقلی (مهم‌ترین ابزار)، معانی کلی و معقول را درک می‌کند. ادراک کلی یعنی ادراک مجردات (پدیده‌ها و مفاهیم غیرمادی). به این نوع ادراک، تعقل یا نطق نیز می‌گویند.

۹) گزینه ۲

روان‌شناسان جدید برخلاف فلاسفه، به حالات روانی یا کیفیات نفسانی می‌پردازند. همچنین روش تحقیق امروزی برخلاف گذشته که عقلی بود، براساس مشاهده و تجربه است.

۱۰) گزینه ۴

همان‌طور که در مقدمه کتاب و جای جای کتاب به آن اشاره شده، علم النفس یعنی تعریف و اثبات نفس و قوای آن. تحقیقات بنیادی یا پایه‌ای از نوع تحقیقات نظری است که در آن محقق بدون داشتن هدف کاربردی خاص، صرفاً برای توسعه دانش به مطالعه می‌پردازد. تحقیقات کاربردی برای یافتن راه‌حلی درباره یک مشکل مهم در جامعه، یک سازمان صنعتی یا اداری انجام می‌شود. هدف اصلی تحقیقات توسعه‌ای، نظریه‌پردازی یا آزمون نظریه نیست؛ بلکه توسعه محصولات یا فرآیندهای جدید، تهیه یا تدوین برنامه‌ها، طرح‌ها و امثال آن است. با توجه به مطالب بالا، علم النفس به دلیل نظری بودن، جزو تحقیقات پایه قرار می‌گیرد.